

Treball Final de Grau

Manual de Bones Pràctiques ambientals per les entitats esportives catalanes.

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport

4t de carrera de Gestió Esportiva

Realitzat per: Martí Bailac Gonzalez

Tutor: Sixte Abadia Naudí

Data lliurament: 17 de maig del 2022

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

c. Císter, 34

08022 Barcelona

www.blanquerna.edu

Descripció

Aquest document conté el Treball Final de Grau dels estudis en Gestió Esportiva de la Facultat Blanquerna, Universitat Ramon Llull.

Títol	Manual de Bones Pràctiques ambientals per les entitats esportives catalanes
Versió	1.0
Nº de Pàgines	24 Pàgines + Annex
Localització	Barcelona
Data	17 de maig del 2022
Autor	Martí Bailac Gonzalez
NIU Estudiant	761158
Adreça correu electrònic	martibg@blanquerna.url.edu
Tutor TFG	Sixte Abadia Naudí Director del Grau en Gestió Esportiva Professor del Grau en Gestió Esportiva i del Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport.
Agraïments	Ana Vallejo MQSostenible Consultora experta en projectes de gestió ambiental i sostenibles per les organitzacions esportives.

Facultat de Psicologia,
Ciències de l'Educació
i de l'Esport

Universitat Ramon Llull
Blanquerna – FPCEE
C/ Císter 34, Barcelona
Espanya

www.blanquerna.edu/ca/fpcee

MasQueSostenible
masquesostenible.com

SUMARI

ABSTRACT	5
1. INTRODUCCIÓ	6
1.1. CONTEXTUALITZACIÓ	6
1.2. IDENTIFICACIÓ DEL TEMA	6
1.3. JUSTIFICACIÓ I VIABILITAT	8
2. ELABORACIÓ DEL CONTEXT HISTÒRIC I CONCEPTUAL	10
2.1. ESTAT DE LA QÜESTIÓ	10
2.2. MARC TEÒRIC	10
2.3. DEFINIR ELS OBJECTIUS PRINCIPALS I SECUNDARIS	11
2.4. RELACIÓ AMB ELS OBJECTIUS ODS	12
3. DISSENY METODOLÒGIC ESTUDI PILOT / PROTOTIP	14
3.1. OBJECTIUS DEL TREBALL DE CAMP	14
3.2. VARIABLES I INDICADORS	14
3.3. MOSTRA	15
3.4. DEFINICIÓ DE LA INTERVENCIÓ	15
3.5. INSTRUMENTS DE MESURA	15
3.6. PROCEDIMENT	16
3.7. ANÀLISI DE LES DADES	17
3.8. ASPECTES ÈTICS	18
4. RESULTAT	19
5. CONCLUSIONS	19

6. FONTS D'INFORMACIÓ **22**

7. ANNEXOS **25**

Abstract

[Català] Aquest treball final de grau de Gestió Esportiva del centre Blanquerna (Universitat Ramon Llull) consisteix en la realització d'un Manual de Bones Pràctiques en sostenibilitat mediambiental aplicada al sector esportiu del territori de Catalunya. Contempla les diferents vessants que una entitat esportiva pot aplicar per reduir l'impacte de les totes seves activitats, des de la transformació de l'oficina de l'entitat fins a la seva política de compres.

Paraules Claus

Manual de Bones Pràctiques, instal·lacions esportives, entitats esportives, petjada de carboni, sostenibilitat, petjada hídrica, esport, Catalunya, medi ambient, reducció de l'impacte ambiental, gestió ambiental.

[Castellano] Este trabajo final de grado de Gestión Deportiva del centro Blanquerna (Universidad Ramon Llull) consiste en la realización de un Manual de Buenas Prácticas en sostenibilidad ambiental aplicada al sector deportivo del territorio de Cataluña. Este documento contempla los diferentes ámbitos que una entidad deportiva puede aplicar para reducir el impacto de todas sus actividades, desde la transformación de la oficina de la entidad hasta su política de compras.

Palabras Claves

Manual de Buenas Prácticas, Instalaciones deportivas, Entidades Deportivas, Huella de Carbono, Huella Hídrica, Sostenibilidad, Deporte, Cataluña, Medio Ambiente, Reducción del impacto ambiental, gestión ambiental.

[English] This assignment is an end-of-degree assignment from Sport Management in Blanquerna (Ramon Llull University) and it consists of a Good Practice Paper on environmental sustainability applied to sport organizations in the region of Catalonia. The document mentioned includes different fields to influence on in order to minimize the environmental impact of these sport organizations activities, from transforming the office to change their purchasing policies.

Key Words

Good Practice Manual, Sport Facilities, Sport Organizations, Carbon footprint, Water footprint, Sustainability, Sport, Catalonia, Natural Environment, Reduction of environmental impact, environmental management.

1. Introducció

1.1. Contextualització

Aquest projecte és la combinació de dues idees, una idea que m'atrau i l'altre que és alarmant. La primera és l'esport i la segona és la sostenibilitat ambiental. És per això, que he volgut fer una recerca que barregi els dos conceptes i donar peu a aquest treball final de grau.

En el 2022, a Catalunya hi ha un total de 13.128 instal·lacions esportives censades repartides per tot el territori, el 76,83% d'aquestes, són de propietat pública (Generalitat de Catalunya, 2022). Però, aquestes instal·lacions van estar construïdes seguint unes directrius ambientals antigues, ja que en l'època no s'aplicava amb el mateix criteri que avui en dia. Aquest és un dels aspectes que es parlarà, però en general, l'esport català ha de fer un pas endavant per adaptar-se a les normes i recomanacions ambientals d'avui en dia.

S'ha pogut observar com diferents clubs d'arreu del món han estat actualitzant o creant polítiques adaptant-se a la nova era de la tecnologia i medi ambient. Però quan parlem de clubs més petits que gestionen la seva pròpia instal·lació o instal·lacions de propietat pública, què passa? Quina és la situació?

És per això que aquest projecte intenta donar una eina a l'abast dels gestors esportius però també a la resta de la població relacionada amb instal·lacions esportives per tal d'analitzar les seves pròpies instal·lacions o entitats esportives i atorgar a tots els gestors esportius d'aquest Manual de Bones Pràctiques.

1.2. Identificació del tema

Des de l'inici del treball, he estat pensant com es podrien implementar bones pràctiques mediambientals a Catalunya, fent referència a les energies renovables que poden ajudar a les instal·lacions a reduir un consum d'energia. Com he comentat prèviament, a Catalunya podem trobar una gran quantitat d'instal·lacions de diferents esports, amb aquest projecte, procuro buscar i donar un recurs als gestors esportius d'instal·lacions o entitats esportives, una base per poder començar a

buscar solucions, formes de reduir despeses, tan econòmiques (llarg termini) com energètiques.

Va ser el primer dia de l'any 2016 quan es van començar a implementar-els *Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)* per a les diferents línies de negoci de les empreses tant nacionals com internacionals. Aquests objectius serveixen per establir les línies de treball de qualsevol organització i de cara a complir amb els objectius de l'*Agenda 2030*. Aquesta Agenda vol aplicar un pla d'acció a favor de les persones, del planeta i de la prosperitat, i també té la intenció d'enfortir la pau universal i l'accés a la justícia.

Les *Nacions Unides (UN)* va elaborar un esborrany on explicava les raons per adherir-se a l'objectiu de les "emissions zero". En el mencionat document, s'explica quines són les principals àrees on l'esport pot contribuir a reduir aquestes emissions. Els viatges, l'ús d'energies, la construcció de les instal·lacions i el càtering són les principals àrees en les que l'esport pot incidir per treballar en aquest sentit. L'esborrany esmenta el rol que juga l'esport en la societat, essent així un model a seguir i una font d'inspiració per a la societat. A continuació hi ha dos documents addicionals per tal que qualsevol associació esportiva pugui comprovar si compleix els requisits mediambientals. El primer s'anomena *Sport for Climate Action Signatories* (on compten amb 273 entitats¹) i l'altre document anomenat *Sport for Climate Action Signatories on the Race to Zero* (que compta amb 67, l'última entitat adherida, és la UEFA²).

Segons Trendafilova et al. (2014) hi ha evidències que el sector esportiu necessita tenir professionals que adquireixin i incorporin el concepte de sostenibilitat ambiental en els seus plans estratègics. Una necessitat de professionals ~~per estar~~ a l'alçada de la situació actual de la societat.

¹ Revisat dia 13/05/2022 a [enllaç](#).

² Revisat dia 13/05/2022 a [enllaç](#).

Dels 17 ODS de les Nacions Unides que marca com a horitzó l'any 2030, n'he seleccionat 6 per tractar-los en profunditat en aquest treball. Es mostren detallats en [l'apartat 2.4](#).

Aquests ODS m'ajudaran a establir els principals passos a seguir per transformar una entitat esportiva des del punt de vista de la sostenibilitat.

1.3. Justificació i viabilitat

Actualment en la societat han sorgit diferents moviments socials que reivindiquen millorar les condicions de vida, tenint en compte a la natura. Un clar i conegut exemple és la jove sueca Greta Thunberg i el moviment *Fridays for the Future* (The Guardian, 2020). La necessitat d'elaborar polítiques respectuoses amb el medi ambient, va ser clau per decidir-me a treballar en aquest àmbit i aportar el gra de sorra des del món de l'esport.

Com bé es detalla en l'*Olympic Agenda 2020+5* (IOC, 2021) l'esport olímpic ha de promoure la transformació de l'esport a uns hàbits que siguin respectuosos amb el medi ambient. Aquest objectiu convida a traslladar la necessitat ambiental a tot l'esport i no només l'esport olímpic.

Segons Schwartz, 2009 (citada a Mallen, C. et al. 2010) la sostenibilitat ambiental té una difícil aplicabilitat pels reptes que suposa. Aquesta complexitat, fa que sigui difícil d'interactuar en aquest món i per tant els seus objectius són reptes majúsculs pels agents relacionats. Aquesta dificultat, lluny de descoratjar-me, em va empènyer amb força a cercar les millors solucions pel món de l'esport. En aquest sentit, l'estudi de l'autor Mallen C. et al. (2010) realitzat a 31 gestors de 16 instal·lacions esportives dels Estats Units d'Amèrica, citen quins són els principals reptes que afronten aquests gestors, amb una escala de 5 punts per la valoració de prioritats, i establien el següent ordre:

Taula 1: Els deu reptes segons l'estudi de Mallen, C. (2010)

<i>Reptes de la gestió mediambiental en les instal·lacions esportives</i>	<i>Valoració</i>
<i>Reducció de l'ús d'energia</i>	4,72
<i>Reducció de l'ús de l'aigua</i>	4,54
<i>Programació ambiental adaptada pels clients</i>	4,36
<i>Formació en sostenibilitat ambiental pels treballadors</i>	4,27
<i>Aprovisionament amb productes mediambientalment respectuosos</i>	4,18
<i>Reducció de residus</i>	4,18
<i>Eines per mesurar l'ús energètic</i>	4,09
<i>Personal eficaç per la implementació d'aquests sistemes ambientals</i>	4,09
<i>Reconeixement per part dels inversors</i>	4,00
<i>Vetllar pel compliment de les polítiques acordades</i>	3,90

Per altra banda, les instal·lacions esportives del territori català comparteixen una característica comuna, la seva antiguitat. Les normatives del moment de construcció no contemplaven la variable de la sostenibilitat ambiental. Per això, la necessitat de renovar-se o adaptar-se a les normatives vigents és més urgent.

Aquest projecte estudiarà les possibilitats que tenen les diferents entitats esportives, de poder transformar-se i adquirir noves eines i polítiques de sostenibilitat ambiental per les seves instal·lacions. Segons McCullough, B. Pfahl, M. E. I Nguyen, S. N. (2016) l'esport tindrà tres onades d'impacte en relació amb la sostenibilitat ambiental, la primera significa la conscienciació inicial, la segona aprofundir en la consciència i el coneixement i la última onada significaria la realització d'activitats o polítiques sofisticades. Per aquest motiu, des de la creació dels ODS (2015) i els diferents acords internacionals com l'Acord de París (2015) o la seva renovació de fites en la recent COP 21 a Glasgow, hi ha cada cop més interès

en desenvolupar eines o polítiques basades en la millora de l'estat del Planeta Terra i la nostra activitat.

2. Elaboració del context històric i conceptual

2.1. Estat de la qüestió

Què comporta seleccionar el món de l'esport?. L'esport és un canal de comunicació molt potent i d'abast mundial, no només a nivell de comunitat. Segons l'informe realitzat per Sport Market Intelligence, només el futbol, durant la temporada 2015-16 de la LaLiga, va suposar una audiència televisiva nacional de 186,1 milions d'espectadors (LaLiga, 2016). Si s'utilitza aquest aparador per donar veu a polítiques sostenibles, l'impacte que pot tenir en els espectadors, és elevat i així es podria conscienciar la societat i aconseguir l'objectiu de la primera onada d'impacte

El terme sostenibilitat és un concepte de 3 pilars, l'econòmic, l'ambiental i social. En aquest projecte, ens centrarem més en l'ambiental.

2.2. Marc teòric

El conceptes treballats en aquest treball són els següents:

- Sostenibilitat

Els autors Purvis, B., Mao, Y. i Robinson, D.(2018) son els que defineixen que la sostenibilitat és un concepte format per tres pilars, l'econòmic, el social i l'ambiental. Aquests pilars donen una estabilitat a un projecte a llarg termini.

- Desenvolupament Sostenible

El concepte de sostenibilitat segons l'informe final de l'Assemblea de les Nacions Unides (1987) és el desenvolupament que uneix les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les futures generacions a conèixer les seves pròpies necessitats.

- Eficiència energètica

"És l'objectiu de reduir l'ús d'energia necessària per seguir proporcionant els mateixos productes o serveis que anteriorment" (Diesendorf, 2007).

- Autosostenible

Segons Grenville, M. (1973) és un estil de vida on no es consumeix allò que s'és capaç de produir. Per tant, significa no dependre de fonts externes per poder viure o proporcionar aquells serveix/productes.

- Petjada de Carboni

Segons Wiedmann i Mix (2007) citat a Pandey, D. Agrawal, M. i Pandey, J.S. (2010) la petjada de carboni és una mesura de la suma total dels diòxids de carboni que és directament o indirectament causada per una activitat d'un producte o servei.

- Petjada Hídrica

Segons el departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya (2014), la petjada hídrica és el volum total d'aigua dolça que s'ha utilitzat per fabricar productes o oferir serveis.

2.3. Definir els objectius principals i secundaris

L'objectiu principal del TFG és proporcionar un Manual de Bones Pràctiques que serveixi com a eina per a tots aquelles persones professionals o encarregades de gestionar instal·lacions esportives amb relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i polítiques mediambientals, creant així una guia, unes pautes per transformar les seves instal·lacions o polítiques d'acció.

En segon terme, buscaré complementar les solucions esmentades en el Manual de Bones Pràctiques amb exemples pràctics realitzats arreu del món. La voluntat és proporcionar al lector una fàcil visualització de l'aplicabilitat de les pautes proposades, amb exemples pràctics, tant en el nostre territori com en d'altres països d'arreu del món.

2.4. Relació amb els Objectius ODS

En aquest apartat, es concretarà sobre quins aspectes del projecte podria estar relacionat amb els diferents ODS que proposa les Nacions Unides. Dels 17 objectius, el meu projecte estaria relacionat amb 4 objectius principalment, que estan detallats a continuació:

- ODS N° 7: Energia neta i a l'abast de tothom
- ODS N° 11: Ciutats i comunitats sostenibles
- ODS N° 12: Producció i consum responsable
- ODS N° 13: Acció climàtica

Posteriorment, es podria incorporar els següents objectius com a secundaris del projecte:

- ODS N° 9: Indústria, innovació i infraestructura
- ODS N° 10: Reducció de les desigualtats

Després d'analitzar els diferents *Objectius de Desenvolupament Sostenible*, he estudiat a fons cada un dels 6 objectius que m'han semblat més relacionats amb el focus del meu treball. La informació l'he extreta de les Nacions Unides.³

ODS 7: Proporcionar energia neta i a l'abast de tothom

Aquest objectiu significa proporcionar a les localitats més necessitades d'aquell recurs essencial per poder cuinar, poder moure's i també per poder mantenir l'escalfor a les llars.

ODS 9: Indústria, innovació i infraestructura

La producció de materials, el pes de la R+D en la nostra societat i com la nostra indústria consumeix, són els factors que tenen en compte en aquest ODS. A l'hora de reformar els estadis, s'haurà de tenir en compte l'ús i la provenença d'aquests materials per a l'impacte posterior en la localització de la instal·lació.

³ Consultat 27/02/2022

ODS 10: Reducció de les desigualtats

La lluita de les desigualtats entre països o entre col·lectius, pot començar a través de l'esport. Exemples com el Manchester United, poden donar peu a habilitar espais per a gent a diversitat funcional de mobilitat.

ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles

En aquest objectiu es té en compte el transport que la població utilitza, la reducció de desastres (manteniment d'instal·lacions) i la connectivitat entre els espais públics i les urbanitzacions.

ODS 12: Producció i consum responsable

Potenciar l'economia circular de les societats, per tal d'evitar usos de materials d'un sol ús. Seguint l'exemple del Forest Green Rovers, les instal·lacions esportives són un clar exemple per conscienciar la població sobre les capacitats de consum responsable.

ODS 13: Acció climàtica

Està relacionat amb les emissions de CO², i per qualsevol acció que es realitzi en un estadi, s'ha de mirar en lupa per emetre 0 emissions a la natura.

3. Disseny metodològic estudi pilot / prototip

3.1. Objectius del treball de camp

L'objectiu del treball, serà analitzar i crear un Manual de Bones Pràctiques pel sector esportiu català. Per aconseguir aquest objectiu, d'entrada, hauré d'identificar quines són les necessitats de la sostenibilitat en el moment actual. També buscaré donar rellevància a l'argumentari de Abaurrea, A. (entrevista, 2022) que diu que les instal·lacions esportives són d'una gran ocupació del terreny públic, i per tant també hauria de retornar algun benefici a la comunitat dels voltants on està ubicada la instal·lació.

3.2. Variables i indicadors

La recerca inclouria l'anàlisi de diferents manuals de bones pràctiques d'altres països i sectors, per tal d'obtenir un esquema aplicable al sector esportiu català. En el següent apartat es podrà contemplar els diferents manuals analitzats, però amb una investigació exploratòria, cal recordar què significaria la renovació d'una instal·lació esportiva. Segons Khashaba, S. i Rehan, G. (2020), ens explica que la renovació de les instal·lacions esportives de futbol, s'haurien de centrar en els següents punts:

1. Reducció de l'ús de l'aigua
2. Reducció de la despesa energètica
3. Reducció de la generació de residus
4. Promoció de la Sostenibilitat i dels materials sostenibles
5. Millorar la qualitat mediambiental de l'interior
6. Millora de la localitat i del seu entorn

Com s'ha mencionat en el projecte, l'objectiu d'aquest TFG serà oferir un manual de bones pràctiques.

3.3. Mostra

Per aquest treball s'ha realitzat un anàlisi de 6 documents que són guies o manuals de bones pràctiques d'altres àmbits, per tal d'extreure informació suficient per generar un manual de bones pràctiques aplicades a les organitzacions esportives a Catalunya.

Documents analitzats:

- GUIA DE BUENAS PRÁCTICAS AMBIENTALES PARA EVENTOS DEPORTIVOS
 - o Autoria: Gobierno de España
- MANUAL DE EVENTOS SOSTENIBLES
 - o Autoria: O2 oxígeno
- IIHF Manual for Sustainable Events
 - o Autoria: International Ice Hockey Federation
- GUÍA MUNICIPAL DE GESTIÓN SOSTENIBLE DEL DEPORTE
 - o Autoria: Inguru (Enginyeria Ambiental)
- GAME CHANGER NRDC REPORT
 - o Autoria: Green Sport Alliance (USA)
- MITIGATING BIODIVERSITY IMPACT OF SPORT EVENTS
 - o Autoria: International Union for Conservation of Nature (IUCN)

3.4. Definició de la intervenció

La intervenció per realitzar la part pràctica d'aquest treball final de grau, serà realitzar unes entrevistes exploratòries a gestors esportius mencionats a l'apartat 3.6 i posteriorment unes entrevistes més específiques on intentarem connectar punts i relacionar els diferents manuals de bones pràctiques amb el sector esportiu català i obtenir el resultat final d'aquest treball.

3.5. Instruments de mesura

Els instruments utilitzats per estudiar i poder generar el Manual de Bones Pràctiques, han sigut els diferents documents mencionats en la mostra com també les entrevistes que he realitzat a professionals del sector, explicades en el següent punt.

3.6. Procediment

A través d'entrevistes exploratòries a diferents responsables del món de la gestió d'instal·lacions esportives, sector energètic i gestió de la sostenibilitat ambiental, intentaré obtenir les dades fiables per generar un document que estableixi un esquema a seguir per tots aquells camps de característiques semblants.

Les persones entrevistades són:

Albert Abaurrea:

Posició: Cap de l'oficina equipaments esportius en Diputació de Barcelona

Ana Vallejo:

Posició: Consultora experta en projectes de sostenibilitat i esport, de l'empresa *MasqueSostenible*.

David Villar Hernández:

Posició: Cap d'Unitat de Prospectiva Energètica i Sostenibilitat de l'Institut Català d'Energia

Mauro Manca

Posició: Arquitecte i Director de l'empresa *FitBuildings*

Raul Sturlese:

Posició: Arquitecte director de *ArceGrup* (projectes d'arquitectura dedicats a la pràctica esportiva)

Rocío Ruiz Bordejo:

Posició: Responsable Departament de Màrqueting del *Real Betis Balompié* projecte #ForeverGreen

3.7 Anàlisi de les dades Anàlisi de les dades

MBP = Manual de Bona Pràctica

Manuels analitzats	Aspecte analitzat	Autoria	Àmbit de l'autoria	Any publicat	Conté índex	Conté un MBP	Proposa exemples	Dona a conèixer empreses del sector?
	Guia de buenas prácticas ambientales para eventos deportivos	COE, CSD, FEMP	Administració Pública	2011	Sí	Sí	Sí, pocs	No
	Manual de eventos sostenibles	O2 Oxigeno	Responsabilitat Social Corporativa (RSC)	2014	Sí	Sí	No	No
	IIHF Manual for Sustainable Events	International Ice Hockey Federation	Esport	2015	Sí	Sí	Sí	Sí
	Guía municipal de gestión sostenible del deporte	BETEAN Consultores	Consultoria CSR	2009	No	No	No	No
	Game Changer NRDC Report	Natural Resources Defense Council (NRDC) + Green Sport Alliance	Sostenibilitat aplicada a l'esport	2012	"Sí"	No	Sí	No
	Mitigating biodiversity impact of sport events	International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)	Conservació de la natura	2020	Sí	No	Si	No

3.8. Aspectes ètics

En aquest apartat es farà menció de quines pautes s'han seguit per dur a terme les entrevistes del TFG. S'ha demanat la signatura pel document del consentiment informat, com també dels aspectes ètics generals d'un treball final de grau.

A l'hora de realitzar les entrevistes, he enviat amb anterioritat als diferents entrevistats un document de consentiment informat del Comitè d'Ètica de la Recerca de la Universitat Ramon Llull (URL)⁴. Aquest document contenia les dades de la persona entrevistada, de la persona al càrrec de la recerca (en aquest cas, la meua persona) i detalla els usos i motius de la sol·licitud per recollir les dades de l'entrevistat/da. Explica també l'ús de les dades serà regit per la normativa "Reglament General de Protecció de Dades" i "la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals". Seguidament hi ha una descripció als motius per donar el consentiment i la firma d'ambdues parts aclarint que estan d'acord amb l'objectiu del document.

Adicionalment, aquest document ha estat regit pel Codi per la integritat de la recerca de la URL⁵.

⁴ Disponible a <https://bit.ly/eticaURL>

⁵ Disponible a <https://bit.ly/codi4integritat>

4. Resultat

[Inclòs a l'annex.](#)

5. Conclusions

Un cop realitzat el *Manual de Bones Pràctiques per les Entitats Esportives Catalanes*, podem obtenir una visió del que ha mancat, del que s'ha observat durant la recerca i extreure'n les conclusions adients.

En números, el document recull 11 Àmbits d'Actuació i 46 Bones Pràctiques per implementar a les entitats esportives. El sector esportiu català i espanyol comparteix característiques a l'hora de parlar de la sostenibilitat ambiental aplicada a l'esport. No hi ha hagut cap club esportiu a part del Real Betis Balompié que hagi generat tant impacte positiu en el territori espanyol per la seva magnitud de fans i per les seves polítiques mediambientals. Però quan parlem a nivell europeu o intercontinental, el nivell passa a ser molt inferior si es compara amb les polítiques realitzades per federacions d'esports d'altres països, com pot ser la de biatló o d'hoquei gel (són federacions internacionals).

D'aquesta problemàtica podem extreure una conclusió, i és que l'accés de les dades, dels informes o memòries anuals de sostenibilitat tenen la característica de ser un document d'accés públic a través de les pàgines webs corporatives o de les entitats esportives. La raó principal és la intenció de provocar un impacte més gran tant a la gent de la comunitat com a la gent d'arreu del país. Compartir informació pot ser un punt clau i cabdal per millorar la situació ambiental actual, provocar innovació al teu territori i exercir de pioners en la comunitat.

Tot i la poca disposició d'informació a nivell territorial català o espanyol, se'n poden extreure bones sensacions per la quantitat de documents generats durant els últims 5 anys. A la resta del món, trobem publicats documents semblants amb anterioritat, de fa 10 anys. Això s'explica perquè les accions per la sostenibilitat ambiental també van començar abans.

També existeixen més certificacions o estàndards mediambientals internacionals que nacionals/territorials. Aquestes certificacions serveixen per ajudar a segellar aquelles instal·lacions o entitats esportives respectuoses amb el medi ambient. Arreu del món en podem trobar de reconegudes com la nord-americana LEED (Leadership in Energy and Environmental Design), la suïssa ISO (International Organization for Standardization) o la europea EMAS (Eco Management and Audit Scheme – de la *European Commission*).

En territori nacional o territorial podem trobar les certificacions de la UNE, com pot ser la UNE 150008:2008 (centrada en la gestió del risc ambiental) o la UNE 14006 (centrada en la gestió del Ecodisseny) o la certificació energètica de l'ICAEN (Institut Català d'Energia).

Senzillament els passos a seguir venen clarament marcats pels països d'Europa, i sobretot pels Estats Units d'Amèrica i això ens ha d'ajudar a entendre que la única forma de canviar el transcurs de la vida del planeta Terra s'aconseguirà si els nostres hàbits i les nostres intencions donen un gir de 180º a partir d'ara.

Per una altra banda, l'estudi mencionat a la *taula 1*, tot i ser un estudi realitzat als Estats Units, ens pot mostrar la projecció que pot tenir la gestió ambiental en els clubs esportius i les preocupacions dels gestors d'instal·lacions. Entre les 4 primeres preocupacions destaca que busquen reduir el consum de l'energia, seguidament per l'ús de l'aigua que consumeixen les instal·lacions esportives; com a tercera, oferir una programació ambiental adaptada als clients d'aquestes entitats i com a quarta, hi ha la formació sobre sostenibilitat ambiental al staff de l'entitat esportiva.

En les últimes pàgines del Manual de Bones Pràctiques, hi ha un termòmetre que ajuda a entendre quines són aquelles polítiques de més fàcil aplicació. Començant per la conscienciació i comunicació a través dels canals propis de l'entitat i acabant amb la política de protecció de l'entorn. Aquesta classificació es va realitzar segons

els manuals i altres documents mencionats en la *taula 2*. La classificació era segons el grau de complexitat per abordar aquelles polítiques.

En l'apartat final, hi ha un mapa de Stakeholders i una pàgina de recursos externs que durant la recerca he anat localitzant i analitzant. Els recursos externs són de gran utilitat perquè permetrà al lector ampliar l'abast de la informació sobre el tema. Els recursos exposats són dossiers o altres manuals que han elaborat federacions, empreses o administracions públiques per tal d'ensenyar les seves pràctiques en el seu àmbit d'actuació de gestió.

Resumint, aquest Manual de Bones Pràctiques ha estat realitzat a la primavera del 2022, tenint en compte les recomanacions fins a la data. Les bones pràctiques aniran variant i segurament ampliant-se al llarg del temps. Per això recomanaria que el Manual que cada entitat esportiva volgués crear, s'actualitzés cada temporada esportiva, incorporant les noves legislacions o accions recomanades per organitzacions esportives internacionals. Així el club també es mantindrà actualitzat en temes de sostenibilitat ambiental.

6. Fonts d'Informació

Brownlie, Susie, Bull, Joseph W. and Stubbs David (2020). *Mitigating biodiversity impacts of sports events*.

Gland, Switzerland: IUCN. xiv+80 pp. Recuperat a

<https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2020-007-En.pdf>

Cheryl Mallen , Lorne Adams , Julie Stevens & Lauren Thompson (2010) *Environmental Sustainability in Sport*

Facility Management: A Delphi Study, *European Sport Management Quarterly*, 10:3, 367-389,

DOI: 10.1080/16184741003774521

Diccionari.cat. (2021). *diccionari.cat*. Diccionari català. Recuperat 12 d'abril del 2021, de

<https://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0058603>

Esports de la Generalitat de Catalunya. (2022). *Titularitat dels espais esportius*. Esport Generalitat de

Catalunya. Consultat 23 Març 2022, de https://esport.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/equipaments-esportius/cens-dequipaments-esportius-de-catalunya-ceec/analisi-installacions-censades-ceec/titularitat-espais-esportius/

Esports Generalitat de Catalunya. (2022). *Classificació i recompte d'instal·lacions per tipus d'espai*. Consultat el

23 Març 2022, de https://esport.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/equipaments-esportius/cens-dequipaments-esportius-de-catalunya-ceec/analisi-installacions-censades-ceec/classificacio-recompte-installacions-tipus-espais/

Kirolaren Euskal Biltzarra. (2009, junio). *Deporte y Sostenibilidad*. 223–300.

<https://www.bizkaia.eus/home2/Archivos/DPTO4/Temas/area%205.pdf?hash=bc38f622b192e971cef85f7e966d28fd&idioma=CA>

LaLiga. (2016, octubre). *LaLiga in numbers*. Sport Market Intelligence.

<https://files.laliga.es/201610/31175609spc012-laligasupplement-vfnweb.pdf>

Maurice Grenville Kains (1973). *Five acres and independence*. Courier Corporation. p. 1. ISBN 978-0-486-

20974-6.

McCullough, B. P., Pffhal, M. E., & Nguyen, S. N. (2015, 27 octubre). The green waves of environmental sustainability in sport. *Routledge (Taylor & Francis Group)*, 19(1), 1040–1065.

<https://doi.org/10.1080/17430437.2015.1096251>

Pandey, D., Agrawal, M., & Pandey, J. S. (2010). Carbon footprint: current methods of estimation. *Environmental*

Monitoring and Assessment, 178(1–4), 135–160. <https://doi.org/10.1007/s10661-010-1678-y>

Trendafilova, S., McCullough, B., Pfahl, M., Nguyen, S.N., Casper, J. & Picariello, M. Environmental sustainability in sport: Current state and future trends, *Global Journal on Advances in Pure & Applied Sciences* [Online]. 2014, 03, pp 09-14. Disponible a: <http://www.world-education-center.org/index.php/paas>

Generalitat de Catalunya. (2014, March 12). *Petjada hídrica*. Medi Ambient i Sostenibilitat. Retrieved 5 May 2022, from https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/empresa_i_produccio_sostenible/estrategia_ecodisseny/ecodisseny/eines/eines_av/petjada_hidrica/

Referències utilitzades pel Manual de Bones Pràctiques:

Boztas, S. (2020, 23 septiembre). Dutch take cycling to a new level, with world's biggest multistorey bike park. The Guardian. Recuperat 14 d'abril del 2022, de <https://www.theguardian.com/cities/2019/aug/19/dutch-take-cycling-to-a-new-level-with-worlds-biggest-bike-park>

Brundtland Commission (1987) Oxford University. Extret de <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

Campaign for Better Transport. (2013, mayo). Door to turnstile. [https://bettertransport.org.uk/sites/default/files/research-files/Door to Turnstile CbBT FINAL web.pdf](https://bettertransport.org.uk/sites/default/files/research-files/Door%20to%20Turnstile%20CbBT%20FINAL%20web.pdf)

Carbon Footprint. (s. f.). carbonfootprint.com - Household Energy Consumption. Carbon Footprint Ltd and RADsite Ltd. <https://www.carbonfootprint.com/energyconsumption.html>

Cheryl Mallen; Chris Chard (2012). "What could be" in Canadian sport facility environmental sustainability. , 15(2), 0-243.doi:10.1016/j.smr.2011.10.001

Contenidos Digitales Endesa. (2022, 22 marzo). Què signifiquen les etiquetes dels electrodomèstics? Endesa. Recuperat 18 d'abril del 2022, de <https://www.endesa.com/ca/blogs/blog-d-endesa/electrodomestics/que-signifiquen-les-etiquetes-dels-electrodomestics>

Contenidos Digitales Endesa. (2022b, marzo 22). Un ordinador portàtil consumeix la meitat que un de sobretaula? Endesa. Recuperat 18 d'abril de 2022, de <https://www.endesa.com/ca/blogs/blog-d-endesa/consells-d-estalvi/consumo-ordenador-portatil-sobremesa1>

Goodland, R (1995). The Concept of Environmental Sustainability. *Annual Review of Ecology and Systematics*, 26(1), 1-24.doi:10.1146/annurev.es.26.110195.000245

Iberdrola. (2020). ¿Qué personas influyen más en tu comportamiento respecto al medio ambiente? https://www.iberdrola.com/documents/20125/1226772/Infografia_Personas_Influyentes_Compportamiento_Medio_Ambiente.pdf/5074edaa-4b9c-a23f-3efb-8b346d7c9329?t=1639135256173

Michele Acciaro, Thierry Vanelslander, Christa Sys, Claudio Ferrari, Athena Roumboutsos, Genevieve Giuliano, Jasmine Siu Lee Lam & Seraphim Kapros (2014) Environmental sustainability in seaports: a framework for successful innovation, *Maritime Policy & Management*, 41:5, 480-500, DOI: [10.1080/03088839.2014.932926](https://doi.org/10.1080/03088839.2014.932926)

Office of Environment & Heritage. (2019). Energy efficient lighting. <https://www.environment.nsw.gov.au/resources/business/160349-lighting-factsheet.pdf>

- Office of Water. (2012, octubre). WaterSense at Work: Best Management Practices for Commercial and Institutional Facilities. U.S. Environmental Protection Agency.
https://www.epa.gov/sites/default/files/2017-02/documents/watersense-at-work_final_508c3.pdf
- Portland Oregon Government. (2017). Hand Dryers vs. Paper Towels (The run down).
<https://www.co.washington.or.us/HHS/SWR/RecycleatWork/upload/Hand-Dryers-vs-Paper-Towels.pdf>
- Projecte EFISport: Eficiència Energètica en Instal·lacions Esportives. Manual de millors pràctiques. Generalitat de Catalunya. Institut Català d'Energia i INDESCAT, Catalan Sports Cluster. 2012. Consultat maig 2022
https://timtul-media.s3.amazonaws.com/media/indescat/EFISport%3A%20Eficiencia%20energetica%20en%20installacions%20esportives_2017103110530_0.pdf
- Robert Gordon University Aberdeen. (s. f.). Cycling | Transport and Parking | RGU. Recuperat 14 d'abril del 2022, de <https://www.rgu.ac.uk/transport-and-parking/cycling>
- Ross, W. J., & Mercado, H. U. (2020). Barriers to Managing Environmental Sustainability in Public Assembly Venues. Sustainability, 12(24), 10477. <https://doi.org/10.3390/su122410477>
- Sportanddev.org. (2020). Developing local markets through sport | sportanddev.org. Sport and Development. <https://www.sportanddev.org/en/learn-more/economic-development/developing-local-markets-through-sport-0>
- Sustainable Business Toolkit. (2022, 26 febrero). 25 Go Green Ideas For the Office That Every Company Should Use. Recuperado 9 de abril de 2022, de <https://www.sustainablebusinesstoolkit.com/going-green-tips-for-the-office/>
- United States Environmental Protection Agency. (2021, 2 noviembre). Why Should You Care About Preventing Waste? Small Business Guide. US EPA. Recuperado 12 de abril de 2022, de <https://www.epa.gov/p2/why-should-you-care-about-preventing-waste-small-business-guide>
- University of Saskatchewan. (2012). Smart Purchases Big Impact.
<https://sustainability.usask.ca/documents/commodity-protocols/Sports%20Equipment.pdf>

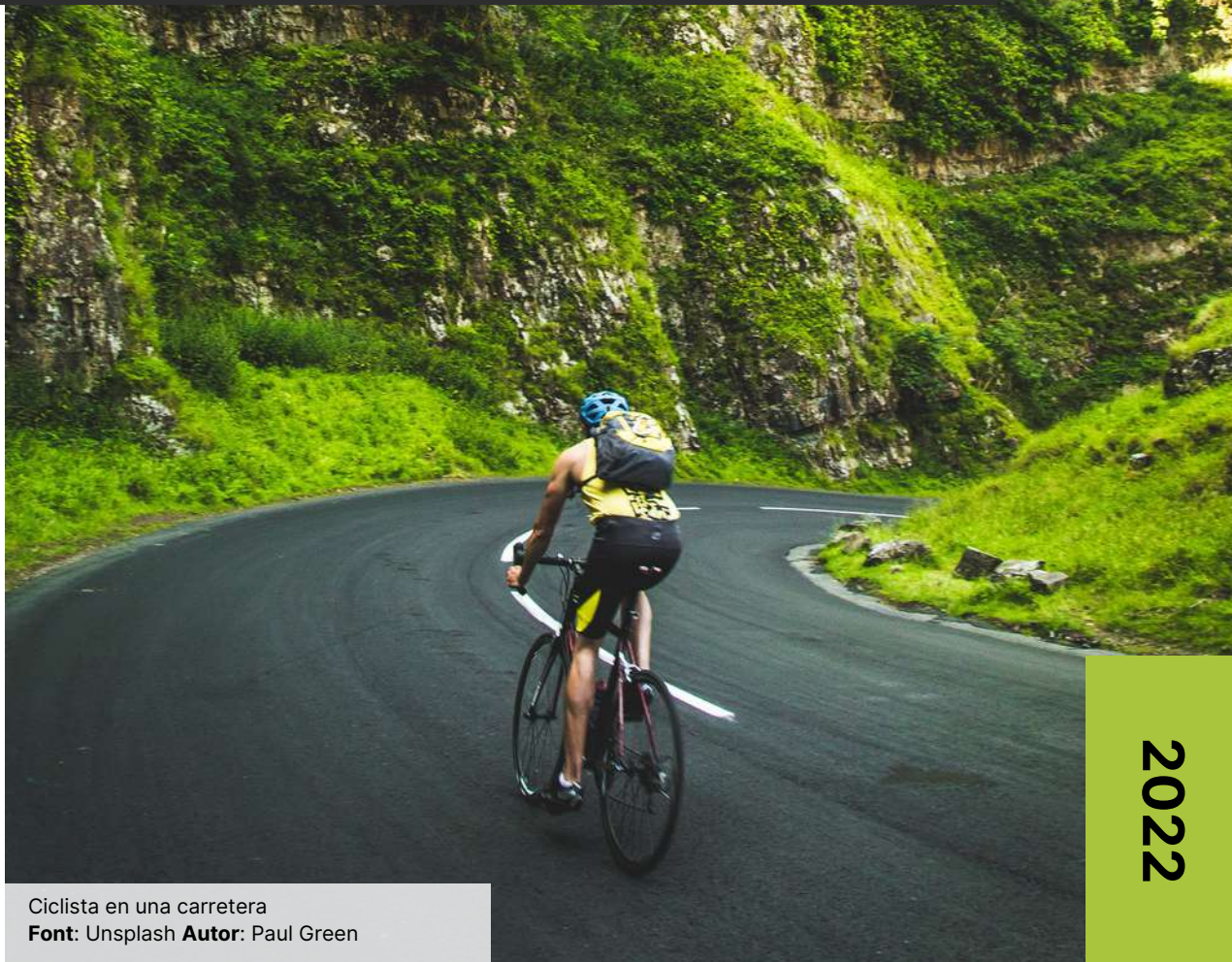
7. Annexos

Manual de Bones Pràctiques a continuació.

Maig 2022

MANUAL DE BONES PRÀCTIQUES AMBIENTALS

PER LES ENTITATS ESPORTIVES CATALANES

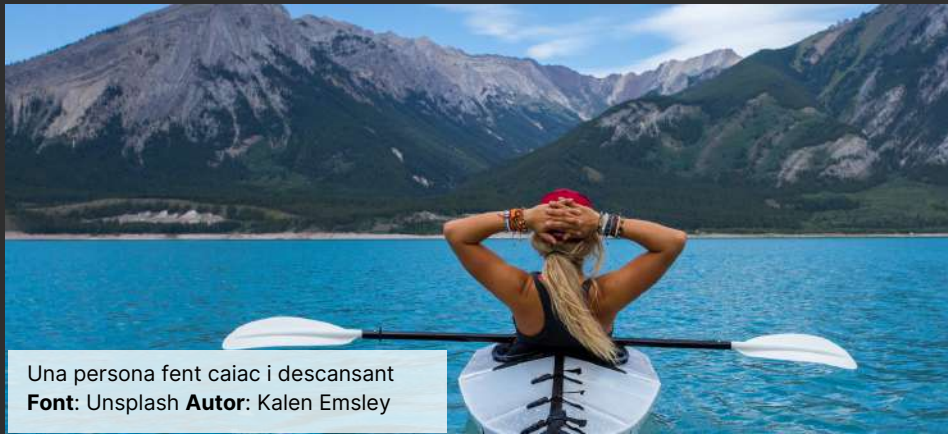
2022

Ciclista en una carretera

Font: Unsplash Autor: Paul Green

 Autor: Martí Bailac

Sumari del Manual

Una persona fent caiaç i descansant
Font: Unsplash Autor: Kalen Emsley

1	2	3	4
○	○	○	○
○	○	○	○
Introducció	Lleis a tenir en compte	Definicions	Motius per aplicar aquest MBP
Pàg 3	Pàg 4	Pàg 6	Pàg 8
5	6	7	8
○	○	○	○
○	○	○	○
Beneficis	Objectius	Àmbits d'Actuació	Categorització segons complexitat
Pàg 9	Pàg 10	Pàg 12	Pàg 40
9	10	11	
○	○	○	
○	○	○	
Stakeholders	Recursos extres	Referències	
Pàg 41	Pàg 42	Pàg 43	

Introducció

Quines demandes ha de respondre el sector?

És innegable que l'esport està essent un dels principals sectors que permet connectar amb la comunitat a través de les seves activitats, experiències i valors.

Però, per què realitzar accions per combatre el canvi climàtic ara? El canvi climàtic és un problema tant greu que els científics fa anys que demanen solucions immediates i l'esport pot aportar el seu gra de sorra realitzant canvis en la forma de realitzar les seves activitats.

Lleis a tenir en compte

Quines lleis en l'àmbit nacional afecten aquesta matèria?

Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental

Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad

Ley 26/2007, de 23 de octubre, Responsabilidad Medioambiental

Ley 41/2010, de 29 de diciembre, de Protección del Medio Marino

Ley 7/2022, de 8 abril, de residuos y suelos contaminados

Ley 37/2003, de 17 de noviembre, del ruido

Ley 7/2021, de 20 de mayo, sobre Cambio Climático y transición energética

Clica a la llei que tinguis interès, per accedir al seu contingut!

Lleis a tenir en compte

Quines lleis tenim a Catalunya?

Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

LLEI 12/2006, del 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient relatiu a la protecció dels animals, d'espais naturals, de l'accés motoritzat al medi natural, relativa al procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental.

Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient.

Llei 20/2009, del 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats.

Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes.

Clica a la llei que tinguis interès, per accedir al seu contingut!

Definicions teòriques

Conjunt de llibres oberts
Font: Unsplash Autor: Patrick Tomasso

Manual de Bones Pràctiques

Definició

És un document escrit d'exemples en la realització de l'activitat concreta. En aquest cas del món de l'esport i les entitats esportives. Conté:

1. Examina i explica les polítiques i pràctiques utilitzades per organitzacions d'alt nivell per gestionar els diferents àmbits que l'afecten.
2. Inclou exemples o estudis de casos per proporcionar casos pràctics que ajudin a entendre els punts.

Sostenibilitat

El terme sostenibilitat s'ha de contemplar com un concepte que es basa en 3 pilars l'econòmic, social i l'ambiental.

L'exemple de la International Ice Hockey Federation (pàgina 34) és un clar exemple de la separació dels conceptes mencionats.

En aquest manual ens centrarem només en la sostenibilitat ambiental.

(Brundtland Commission, 1987)

ECONOMY

SOC

Gràfica de sostenibilitat de l'informe de la IIHF
Font: Informe IIHF Autor: IIHF

Sostenibilitat ambiental

01

Segons Goodland, R. (1995) citat a Purvis, B. et al (2017) defineix sostenibilitat ambiental com una millora del nivell de vida dels humans a través de la protecció dels recursos de matèria primera i assegurant-se que els residus humans no s'excedeixin a l'oferta de matèria primera.

Aquesta despesa es pot veure compensada amb l'ús d'energies renovables o amb accions per compensar l'impacte mediambiental.

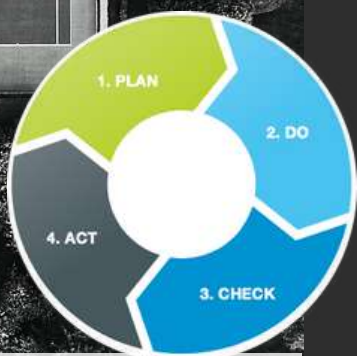
02

Paral·lelament al concepte, segons Gidey, E. et al (2014) citat a Nguyen, V. et al (2020) s'ha de realitzar una sèrie de passos que comporten un estil de vida cíclic de l'empresa, club o esdeveniment esportiu en la sostenibilitat d'aquest/a.

Hi ha 4 passos fonamentals:

Planificar - Fer - Comprovar - Actuar

Plan - Do - Check - Act

Pista de tennis envoltada d'arbres
Font: Unsplash Autor: Ryan Searle

Motius per aplicar aquest MBP

01 Segons la EPA (Environmental Protection Agency of USA)

Com diu la EPA aplicar la sostenibilitat a l'esport pot ser molt beneficiós per al nostre ecosistema ambiental.

Destaquen els tres avantatges d'aplicar polítiques ambientals:

1. Conservació del medi natural i preservar la biodiversitat.
2. Protecció i millora de la qualitat de l'aire i l'aigua
3. Reducció dels fluxos de residus.

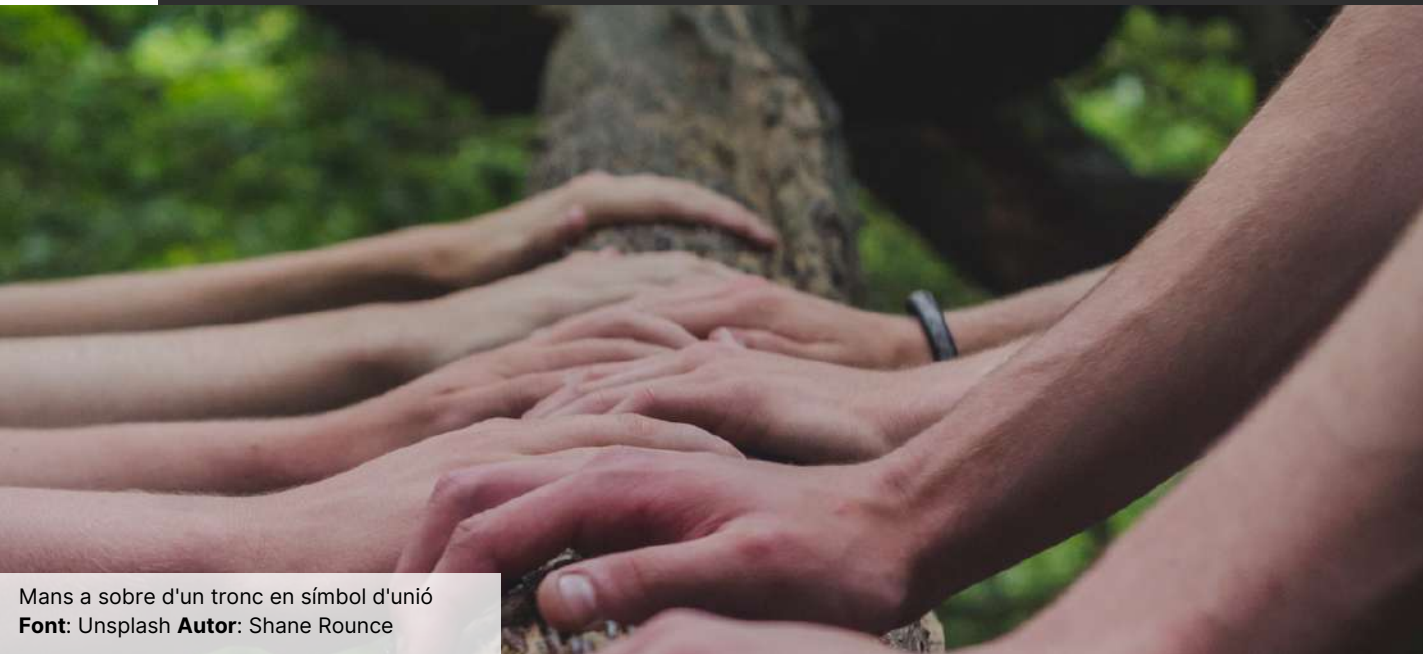
02 Motius addicionals que afecten l'entitat esportiva

1. Millora de la imatge corporativa, mostra de conscienciació RSC i Ambiental per part de la nostra entitat.
2. Reducció dels costos d'operació a llarg termini.
3. Reducció de la despesa de residus i dels costos corresponents.
4. Creació i/o expansió del mercat de productes respectuosos amb el medi ambient.
5. Millorar la salut dels treballadors utilitzant productes respectuosos amb el medi ambient.

Aquestes raons són compatibles amb l'activitat esportiva, serveix per contribuir a la difusió dels objectius mediambientals a través de l'esport, contribuir a la causa, desenvolupament de la comunitat i implicació amb polítiques actuals.

Espanya i Catalunya han signat per ser països neutres en emissions de carboni (CO₂) l'any 2050.

Beneficis

Mans a sobre d'un tronc en símbol d'unió
Font: Unsplash Autor: Shane Rounce

Els principals beneficis

Si l'entitat esportiva adopta unes polítiques actives amb relació a la sostenibilitat ambiental, provoca un canvi del paradigma a la comunitat on es troba aquesta entitat i això per poc que sembli, és un gran avenç.

Millorar la reputació

Associar-se amb els valors i estàndards són punts claus per millorar la imatge del club esportiu.

Generar imatge de qualitat

Són senyals de gestió de qualitat dins de l'entitat, alineació de valors contemporanis i socials.

Inspira Innovació

Activa l'entorn, comunitat o participants a vincular-se amb aquesta idea i genera creativitat.

Adicionalment, les ajudes econòmiques Next Generation de la Unió Europea serveixen per ajudar a la transformació.

Objectius

Quins objectius ens podem plantejar?

El principal objectiu de la sostenibilitat és reduir l'impacte de l'entitat o instal·lació esportiva a la societat i entorn mediambiental sense renunciar als objectius del sector.

Segons Gunton, T. i Joseph, C. (2007) citat a Mallen, C. i Chard, C. 2012) i Anciaro, M et al (2014) podem:

Persones discutint sobre gestions
Font: Unsplash **Autor:** Marvin Meyer

Ser exemple per la comunitat

Fer que les instal·lacions on l'activitat esportiva es duu a terme, esdevinguin exemples de la comunitat i de la nació, de forma innovadora i sostenible.

Provocar un canvi en la producció

Ser pioners en la demanda d'una producció de materials generats de forma sostenible i uns patrons de consum respectuosos. Com també l'ús i consum d'energies sostenibles per la instal·lació.

Posicionar-se a l'avantguarda

Adherir-se a la revolució de les energies netes, reducció dels contaminants fòssils, i aprofitar les diferents fonts d'energia renovables de baix impacte.

Millorar la qualitat de la instal·lació

Millorar el nivell de vida dels visitants i participants de les nostres instal·lacions a través de tenir instal·lacions de fàcil accés, amb una alta qualitat de l'aire i de l'aigua.

Millorar la qualitat de l'entorn

Realitzar les adaptacions necessàries perquè l'entorn de la instal·lació rebi el menor impacte de soroll, contaminació lumínica i cuidar la biodiversitat de l'entorn.

Nens jugant amb la vista de la muntanya
Font: Unsplash **Autor:** Remi Jacquaint

Assegurar el seu compliment

Si ens volem vincular amb la qualitat, significarà que s'ha de fer un alt seguiment a les pràctiques aplicades a la nostra entitat esportiva.

Construir Instal·lacions Sostenibles

Si la nostra entitat està planificant una nova instal·lació esportiva, ha de tenir present i exigir l'aplicabilitat d'aquestes polítiques en la futura instal·lació o construcció.

Oferir Alimentació Saludable

Amb la distribució d'aliments saludables a les instal·lacions evitarem utilitzar aliments preparats i empaquetats, que generen molts residus.

Àmbits d'actuació

El títol és l'àmbit d'actuació i els subtítols són les bones pràctiques segons cada àmbit.

1

TRANSICIÓ ENERGÈTICA

- Minimitzar el consum
- Vincular-se amb empreses innovadores
- Altres exemples

GESTIÓ DELS RESIDUS

- Creació d'un departament / equip
- Recopilació de dades
- Gestió de les restes de menjar
- Programa de reciclatge
- *Partner* amb empresa gestora de residus

2

3

POLÍTICA DE COMPRES

- Mercat local
- Mercat de segona mà
- Establir un punt de reciclatge
- Prioritzar compra productes ecològics
- Visió estratègica ecològica

TRANSFORMACIÓ D'OFICINES

- *Paperless Office* (Oficina sense papers)
- Endolls intel·ligents
- Il·luminació intel·ligent
- Ajustar la temperatura
- Ús de l'aigua a l'oficina
- Assecador de mans pels lavabos

4

5

CONSCIENCIACIÓ

- Formació del personal
- Equip responsable
- Equip d'"Ecoluntaris"
- Eco Missatges
- Realitzar memòries anuals o d'esdeveniments

COMUNICACIÓ

- Reduir consum del paper
- Comprovar ordenances municipals i territorials
- Campanyes de publicitat pels espectadors

6

7

POLÍTICA DE TRANSPORT

- Fomentar l'ús del transport públic
- Contractar autocars sostenibles
- Habilitar espais per vehicles sense emissions
- Negociar clàusules relatives al transport

GESTIÓ DE L'AIGUA

- Minimitzar el consum de l'aigua
- Millorar la qualitat de l'aigua
- Crear un emmagatzematge d'aigua

8

9

PROTECCIÓ DE L'ENTORN

- Prevenció
- Autorització entitats públiques
- Contractar assegurança Resp. Civil.
- Assegurança especial per desperfectes.
- Construcció d'instal·lacions esportives
- Instal·lacions complementàries

GESTIÓ DEL SOROLL

- Detectar freqüències d'àudio
- Reducció del soroll

10

11

COMPENSACIÓ DE L'IMPACTE

- Petjada de carboni
- Petjada hídrica

Una mà agafant una fulla

Font: Unsplash Autor: Tobias Weinhold

**Com s'hauria
de llegir el
document?**

Molí de vent a l'estadi dels Philadelphia Eagles.
Font: V-AIR Web

Número d'àmbit

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 1

Títol de l'àmbit d'actuació

Transició Energètica

Breu descripció de l'àmbit

Descripció de l'àmbit:

En aquest apartat és la que associem quan pensem en la idea de sostenibilitat ambiental, també és el lloc on més exemples podem tenir. Aquest concepte es refereix a la minimització del consum energètic o crear fons d'emmagatzematge d'energia.

Número i títol de la Bona Pràctica (BP)

BP 1 - Minimitzar el consum

A l'hora de buscar nous electrodomèstics per renovar la nostra instal·lació esportiva, s'ha de prioritzar la categoria energètica.

La diferència entre la primera categoria (A) i l'última (G), pot ser de 52,50 € per any.

Segons Energy Star (USA) un ordinador portàtil pot suposar un estalvi de fins al 50% comparat amb un ordinador de taula. Però altres factors tècnics com la ventilació, poden ser pitjors.

Quan parlem d'una instal·lació esportiva, es pot parlar de l'ús energètic per escalfar les aigües. Tenir una bona il·luminació natural, suposa un gran estalvi en electricitat, però s'ha de tenir en compte en la planificació de la instal·lació.

Idioma amb el que està escrit l'enllaç.

Enllaç per obtenir més informació.

+ Informació sobre el cost energètic dels productes:

<https://www.energystar.gov/pro-ductfinder>

IDIOMA:

Categories dels productes segons el consum energètic.
Font: EU Energy Labels (2021)

Molí de vent a l'estadi dels Philadelphia Eagles.
Font: V-AIR Web

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 1

Transició Energètica

Descripció apartat:

En aquest apartat és la que associem quan pensem en la idea de sostenibilitat ambiental, també és el lloc on més exemples podem tenir. Aquest concepte es refereix a la minimització del consum energètic o crear fons d'emmagatzematge d'energia.

BP 1 - Minimitzar el consum

A l'hora de buscar nous electrodomèstics per renovar la nostra instal·lació esportiva, s'ha de prioritzar la categoria energètica.

La diferència entre la primera categoria (A) i l'última (G), pot ser de 52,50 € per any.

Categories dels productes segons el consum energètic.
Font: EU Energy Labels (2021)

Segons Energy Star (USA) un ordinador portàtil pot suposar un estalvi de fins al 50% comparat amb un ordinador de taula. Però altres factors tècnics com la ventilació, poden ser pitjors.

Quan parlem d'una instal·lació esportiva, es pot parlar de l'ús energètic per escalfar les aigües. Tenir una bona il·luminació natural, suposa un gran estalvi en electricitat, però s'ha de tenir en compte en la planificació de la instal·lació.

Per alguns esdeveniments, s'ha utilitzat generadors d'energia, no n'és recomanable el seu ús, però si s'utilitza, ens hem d'assegurar que incorpori un filtre de partícules.

+ Informació sobre el cost energètic dels productes:

<https://www.energystar.gov/pro-ductfinder>

IDIOMA:

BP 2 - Vincular-se amb empreses innovadores

Els Jocs Olímpics (JJOO) d'Hivern de l'any 2006 a Torí (Itàlia) van tenir com a partner dues empreses que oferien un producte innovador en aquell moment.

Eren empreses que utilitzaven piles de combustible utilitzant vectors energètics d'hidrogen.

Una forma d'estar relacionada amb aquest entorn, és participar en diferents clústers o conferències sobre la temàtica. Encara que no siguin específicament de l'esport, poden aportar molt des d'un altre punt de vista diferent.

A Catalunya tenim el Clúster de Bioenergia (enllaç 1) o també més concret, l'esdeveniment #EFISport celebrat per INDESCAT anualment (enllaç 2).

Però si es vol donar un pas i anar a països d'Europa, hi ha festivals com el GreenTech Festival (enllaç 3).

<https://www.clusterbioenergia.cat/ca/>

IDIOMA:

<https://www.indecat.org/events/efisport-2021/?lang=ca>

IDIOMA:

<https://greentechfestival.com>

IDIOMA:

Altres exemples

BIOMASSA:

Piscina del Centre Esportiu Municipal de Cabrils

L'ús d'aquesta forma de calentar la piscina del CEM de Cabrils, s'afegeix als altres 100 CEM de Catalunya en la implementació d'aquesta energia verda.

www.clusterbioenergia.cat/ca/projecte-esport-pel-clima/

IDIOMA:

RECOLLIDA D'AIGÜES PLUVIALS:

Estadi de Futbol Maracanã

Un dels estadis participants de la Copa del Món de futbol de la FIFA, va aprofitar aquest gran esdeveniment per realitzar millores en la recollida d'aigües pluvials. Amb una neteja, distribució i posterior ús en la mateixa instal·lació, pels lavabos, reg o altres opcions.

<https://rainharvesting.co.uk/portfolio/maracana-sports-stadium>

IDIOMA:

https://sturf.lib.msu.edu/article/2012may_30b.pdf

IDIOMA:

PANELS SOLARS:

Palau Municipal d'Esports de La Seu d'Urgell

El Palau d'Esports, un poliesportiu de propietat pública, durant la primavera de l'any 2021 va instal·lar uns panells solars per obtenir energia i ser consumida al mateix centre esportiu.

www.laseu.cat/news/finalitzada-la-instal-lacio-solar-fotovoltai-ca-per-autoconsum-del-palau-desports

IDIOMA:

MOLINS DE VENT

Estadi dels Philadelphia Eagles

L'equip de la NFL (futbol americà) va transformar el seu estadi únicament incorporant plaques solar sinó que a més a més, aprofitaren una particularitat climatològica per afegir molins de vent.

L'empresa V-AIR va elaborar un projecte d'incorporació d'aquests molins l'any 2012.

<http://www.visionairwind.com/lincoln-financial-field>

IDIOMA:

Dues persones recollint la brossa de la platja.
Font: Unsplash **Autor:** OCG Saving The Ocean

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 2

Gestió dels residus

Descripció apartat:

En aquest apartat tractarà de mostrar com podem fer una bona pràctica a l'hora de gestionar les nostres deixalles. Quina és la solució més saludable pel planeta Terra?

BP 3 - Crear un equip encarregat

L'esport no s'entén sense els seus esdeveniments ordinaris com poden ser els partits.

A cada partit hi assisteixen una quantitat d'espectadors que generen residus, si nosaltres com a entitat o instal·lació hi posem "remei" amb la creació d'un equip encarregat de fomentar el reciclatge a la instal·lació i que tot estigui en ordre.

Com es podrà veure a l'enllaç, hi ha un exemple aplicat a la MLB (lliga de baseball nord-americana) on expliquen quines poden ser les funcions dels integrants del grup.

<https://greensportsalliance.org/wp-content/uploads/2019/02/Guide-to-Green-Teams-at-Sports-Venues.pdf>

IDIOMA:

Un grup de voluntaris fent tasques de recollida de residus per reciclar. **Font:** Georgetown University Web

Jugador del club Hibernian posant amb una bossa de TooGoodtoGo **Font:** Hibernian FC Web

BP 4- Generar i Recollir dades de l'entitat o esdeveniment esportiu

Durant l'esdeveniment es realitzen moltes activitats diferents que ens permeten recollir dades quantitatives de la generació de residus durant els dies de l'esdeveniment. A l'enllaç podreu veure un document amb fases per saber què fer i quan.

<https://www.wm.com/sustainability-services/documents/solutions/Sustainable%20Sports%20Service%20Menu.pdf>

IDIOMA:

BP 5 - Gestió de les restes de menjar

Hi ha empreses que han elaborat una aplicació per lluitar contra el malbaratament de menjar. Durant la temporada 2021-22 el club de futbol Hibernian FC (d'Anglaterra) ha fet un acord de col·laboració amb l'app *TooGoodtoGo* per lluitar junts contra el malbaratament de menjar en les instal·lacions esportives del Hibernian FC.

<https://www.hibernianfc.co.uk/article/hibernian-fc-teams-up-with-too-good-to-go-to-prevent-food-waste>

IDIOMA:

BP 6 - Desenvolupar un programa de reciclatge

Segons la guia creada per *United States Environmental Protection Agency* estableix deu punts a tenir en compte per ajudar-nos a crear el nostre programa de reciclatge:

- 1 Identificar Stakeholders.
- 2 Obtenir suport dels stakeholders.
- 3 Designar una persona responsable.
- 4 Avaluar i valorar les instal·lacions esportives.
- 5 Realitzar un estudi o auditoria per conèixer les accions que podem canviar.
- 6 Educar l'*Staff* i treballadors
- 7 Fomentar el reciclatge i conscienciar el *fan*.
- 8 Promoure els resultats positius pels canals de comunicació
- 9 Comprar i utilitzar productes reciclats
- 10 Generar KPI's per mesurar el nostre impacte
KPI = Key Performance Indicator

<https://www.epa.gov/sites/default/files/documents/recyclingsportsvvenues.pdf>

IDIOMA:

Dues persones fent tasques de gestió de residus **Font:** Unsplash **Autor:** Elly Filho

BP 7 - Esdevenir partner amb una empresa gestora de residus

En el cas que no hi hagués recursos ni esforços per dedicar a la gestió dels residus per part de l'entitat esportiva, sempre es pot buscar un acord de patrocini o *partnership* amb una empresa gestora de residus. Al primer enllaç es pot trobar algunes de les empreses d'aquest àmbit localitzades a Catalunya. Al segon enllaç es pot veure la separació i tractament que rep cada material un cop està llençat a la brossa, és una web molt útil per a la conscienciació a través dels nostres canals de comunicació . Web dissenyada i per l'Agència Catalana de Residus de Catalunya.

Enllaç 1

https://residus.gencat.cat/ca/consultes_i_tramits_-_nou/consultes/

IDIOMA:

Enllaç 2

<https://www.residuonvas.cat/ca>

IDIOMA:

Un gestor comprovant els resultats de l'entitat
Font: Canva **Autor:** desc.

Imatge de compra sostenible
Font: Unsplash Autor: No Revisions

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 3

Política de Compres

Descripció apartat:

Aquest àmbit incideix en la forma de fer de l'entitat, involucrant tercers i aconseguir els mateixos materials o productes d'una forma més sostenible.

BP 8 - Mercat Local

A l'hora de comprar diferents materials, una política més sostenible, és prioritzar la compra del mateix producte però en una proximitat al lloc on es desenvolupa la nostra activitat.

Així s'estalvia emissions de CO2 fàcilment reduïbles, com el transport.

Sportanddev.org fan un anàlisi interessant d'aquest concepte.

<https://www.sportanddev.org/en/learn-more/economic-development/developing-local-markets-through-sport-0>

IDIOMA:

BP 9 - Mercat Segona Mà

Abans de fer una compra d'un producte per satisfer una necessitat immediata de l'entitat o instal·lació esportiva, podem buscar en un mercat de segona mà o en plataformes de segona mà si aquell producte també existeix.

Empreses com *Play it Again Sports* o *Wallapop* poden ser un exemple de que existeixen plataformes on es troben diferents grups de persones en cerca d'aquells productes relacionats amb l'esport.

<https://www.playitagainsports.com/home>

IDIOMA:

BP 10 - Establir un punt de reciclatge

Una política que pot assumir el club o instal·lació esportiva, és ser un punt de reciclatge (*recycling hub*). Amb aquesta acció el club esportiu podria acostar els hàbits de reciclar objectes que tenen components més fràgils de reciclar.

Realitzant polítiques semblants a aquesta, podem facilitar el viatge del *fan* fins el punt de reciclatge del poble, que potser està ubicat a una distància no gaire propera i genera mandra per desplaçar-se fins a la ubicació.

L'empresa TerraCycle és una de les diferents que podem ajuntar-nos per oferir-nos com a centre de reciclatge. Per altre banda, no cal anar més lluny que contactar amb els Punts de Reciclatge per preguntar com podríem ajudar.

<https://www.terracycle.com/ca-ES/>

IDIOMA:

<http://www.arc.cat/deix3/listDeix3Instalacio.action>

IDIOMA:

BP 11 - Prioritzar la compra de material i productes ecològics

Si fem la compra de productes pensant en la seva posterior descomposició, podem reduir considerablement l'impacte.

A l'enllaç hi podem trobar exemples de materials esportius que tenen en consideració el medi ambient a l'hora de la producció d'aquests. En el propi enllaç ens ajudaran a determinar les matrius que ens ajudaran a decidir quin producte comprar.

https://sustainability.usask.ca/documents/commodity_protocols/Sports%20Equipment.pdf

IDIOMA:

Per altra banda, l'empresa Energy Star té una pàgina web on proporciona informació sobre els productes que, segons l'empresa, compleixen els requisits de baix consum energètic. Podem trobar des de productes per a la llar (ventiladors), com productes per a l'oficina (torres d'emmagatzematge de dades digitals).

Una mica més a baix de la pàgina web mencionada, es pot trobar uns documents *Excel* on t'ajuden a calcular el cost energètic de la llum, del menjar o de les bombes de piscina (entre d'altres coses).

https://www.energystar.gov/buildings/save_energy_commercial_buildings/ways_save/energy_efficient_products

IDIOMA:

BP 12 - Contractes de patrocini amb visió ecològica

Si es vol tancar acords amb noves empreses, fer que una condició primordial sigui el respecte al medi ambient i associar-se amb aquelles empreses que tinguin un projecte clar i precís (no només paraules buides) per la sostenibilitat ambiental.

Exemples d'aquesta política, la podem trobar sobretot a Anglaterra. Un club anomenat Forest Green Rovers va tenir les visions estratègiques clares per poder enfocar-se a construir la seva imatge a l'entorn de la sostenibilitat ambiental i fer que tots els seus parterships tinguessin cura si volen ser patrocinadors del club de futbol.

<https://www.fgr.co.uk/partners/>

IDIOMA:

Imatge aèria d'un camp de futbol
Font: Unsplash Autor: OCG Saving The Ocean

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 4

Transformació d'oficines

Descripció apartat:

En el següent àmbit buscarem bones pràctiques per transformar les instal·lacions que més freqüenten els gestors esportius. Coneixerem el desenvolupament de bones pràctiques en l'ús de material d'oficina i hàbits respectuosos amb el medi ambient.

BP 13 - Paperless Office (Oficina sense paper)

Una empresa que vol donar un primer pas, pot fer-ho amb l'eliminació del paper en la seva oficina i realitzar totes les tasques necessàries, de forma digital.

Un article de la Revista Forbes, ens pot ajudar a entendre-ho millor. Sinó, en segon enllaç és un dossier creat per l'empresa *Green Sport Alliance* on ofereixen un recurs per ajudar a aquelles lligues, clubs i instal·lacions esportives a reduir el seu consum de paper.

<https://www.forbes.com/sites/forbestechcouncil/2021/05/11/the-sustainable-impact-of-a-paperless-office/>

IDIOMA:

<https://greensportsalliance.org/wp-content/uploads/2019/02/GreenSportAlliance-PaperPlaybook.pdf>

IDIOMA:

Reunió de persones amb ordinadors
Font: Unsplash Autor: Christina Wocintech

Pantalla del mòbil comprovant la llum intel·ligent
Font: Unsplash Autor: Moritz Kindler

BP 14 - Endolls intel·ligents

Establir uns horaris d'oficina en els mateixos endolls i que s'encenguin automàticament quan sigui l'hora corresponent. Aquest producte es pot comprar de forma annexa a l'endoll (enllaç 1) però també hi ha empreses com *Iberdrola* que gestionen endolls intel·ligents (enllaç 2).

 <https://www.emporiaenergy.com/emporia-smart-plug>

IDIOMA:

 <https://www.iberdrola.es/smart-home/enchufes-smart>

IDIOMA:

BP 15 - Invertir en il·luminació intel·ligent

Utilitzar bombetes LED, fluorescents o bombetes de detecció de moviment són solucions a un problema com la despesa energètica que suposa la llum a les oficines. Però també es pot aprofitar la llum exterior a través de les finestres o cortines. A l'enllaç hi ha exemples de quines solucions poden adequar-se segons l'àmbit de la instal·lació: interior, exterior, una oficina, una casa i altres.

 <https://www.environment.nsw.gov.au/resources/business/160349-lighting-factsheet.pdf>

IDIOMA:

BP 16 - Ajustar la temperatura

Hi ha una gran diferència si mantenim dos graus per sobre durant l'hivern o a la inversa durant l'estiu quan extreiem dades per comptar les emissions de CO₂. Hi ha productes que poden ajustar la temperatura ambient segons les preferències dels treballadors però afegint la variable de ser eficient. Així elaborarà una temperatura adient per les persones i per la terra.

 https://store.google.com/es/product/nest_learning_thermostat_3rd_gen?hl=es

IDIOMA:

BP 17 - Ús de l'aigua

En aquest cas, podem incidir en els lavabos, urinals, aixetes, rentadora i dutxes. A l'enllaç es podrà accedir a un dossier detallat de bones pràctiques per aquest cas i amb exemples pràctics en edificis institucionals o comercials.

 https://www.epa.gov/sites/default/files/2017-02/documents/watersense-at-work_final_508c3.pdf

IDIOMA:

BP 18 - Assecador de mans pels lavabos

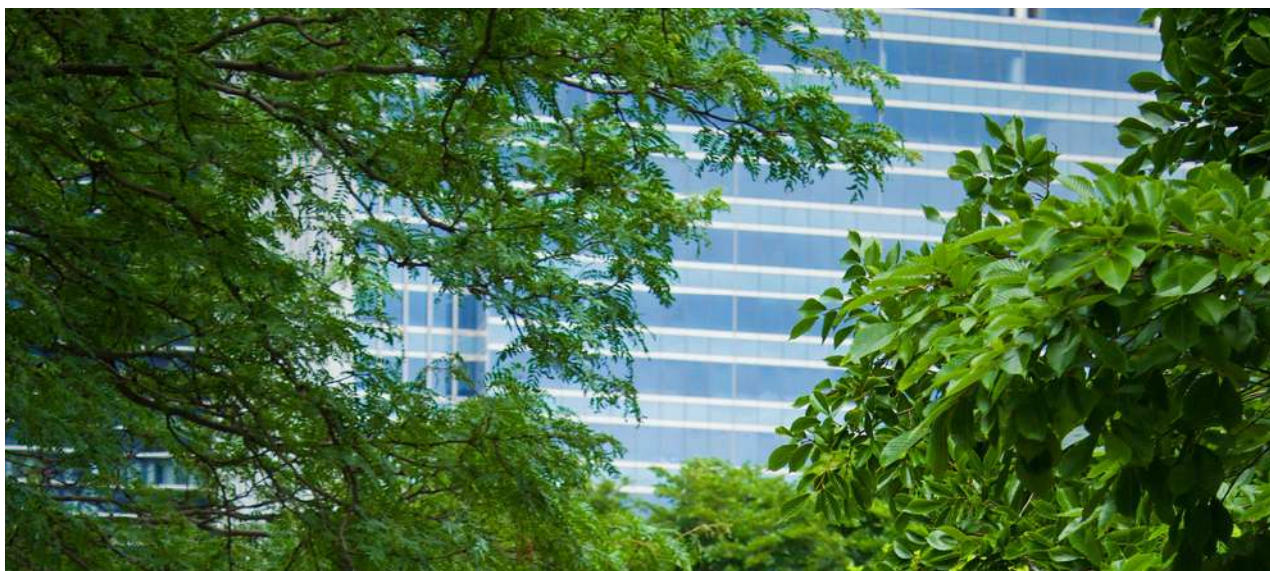
En aquest apartat hi ha la "lluita" entre els papers d'eixugar mans o els assecadors de mans. A l'enllaç adjuntat es podrà comprovar un anàlisi de les dues opcions i oferint els resultats. En conclusió descriuen que els assecadors són millors pel seu baix consum i pel medi ambient.

 <https://www.co.washington.or.us/HHS/SWR/RecycleatWork/upload/Hand-Dryers-vs-Paper-Towels.pdf>

IDIOMA:

Calefacció intel·ligent a una llar domèstica
Font: Unsplash Autor: Dan Lefebvre

BP 19 - Certificar la instal·lació / edifici

La següent bona pràctica requereix més disposició i més canvis, ja que es vol aconseguir una certificació ambiental pel nostre edifici d'oficines o la nostra instal·lació.

A Espanya hi ha una certificació anomenada VERDE que és gestionat per la Green Building Council España. A l'enllaç hi ha més informació sobre l'empresa.

A la següent pàgina podem descobrir quines altres certificacions hi ha arreu d'Europa.

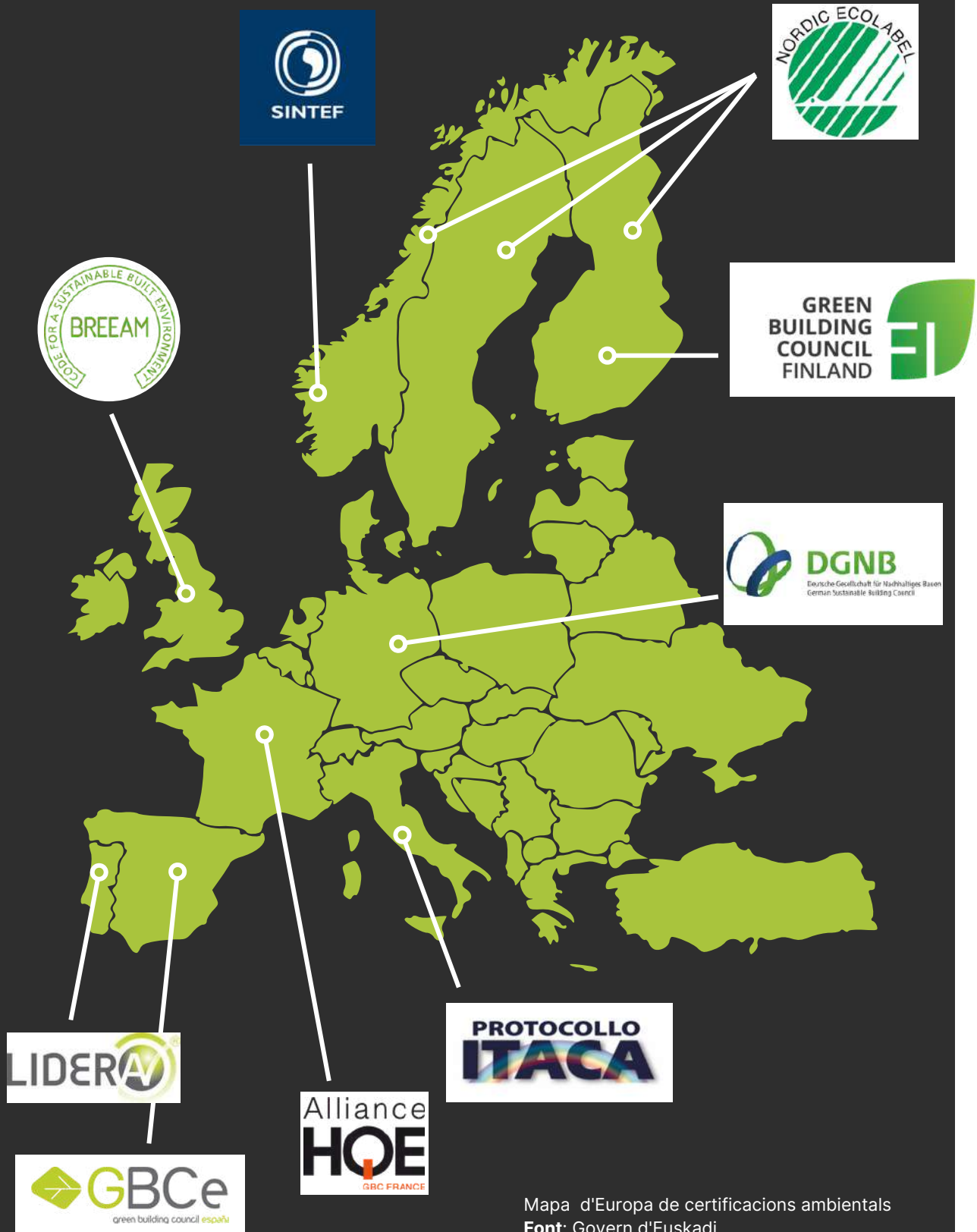
 <https://gbce.es>

IDIOMA:

Passeig entre arbres incorporat entre edificis
Font: Unsplash **Autor:** Clay Lindner

Mapa de Certificacions a Europa

Mapa d'Europa de certificacions ambientals
Font: Govern d'Euskadi

Per saber totes les certificacions que existeixen: <https://www.ecolabelindex.com/ecolabels/#S>

Manifestants durant una marxa per la inacció política **Font:**Unsplash **Autor:** Shayna Douglas

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 5

Conscienciació ambiental

Descripció apartat:

Aquest àmbit buscarem les millors pràctiques per poder incidir en l'opinió del personal de l'entitat i dels fans dels nostres clubs esportius.

BP 20 - Formació del personal

Realitzar uns episodis de conscienciació dins de l'entitat esportiva on els treballadors puguin adquirir nous coneixements, habilitats i hàbits respectuosos amb el medi ambient.

La creació d'un pla de formació per a l'empresa pot ser un punt de partida i d'inflexió. També es podria fer un pla de formació pel personal voluntari que ens ajudi durant moments puntuals.

https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/sites/default/files/documents/plans/pla_accio_fcvs_2020.pdf

IDIOMA:

BP 21 - Responsable de Departament

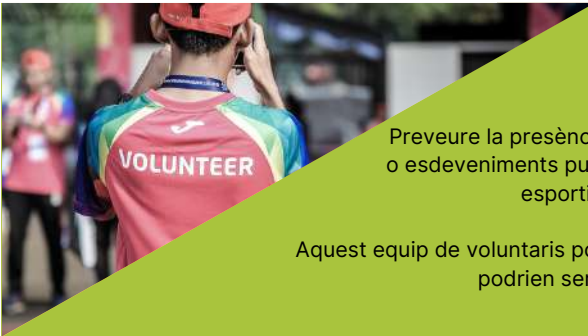
En els darrers anys hi ha una demanda a l'alça sobre perfils professionals en el món de la sostenibilitat i sorgeixen persones dins de les empreses anomenades: *Chief Sustainable Officer*

Aquest perfil dona resposta a l'adaptació de l'empresa a les noves demandes legislatives i converteix la sostenibilitat un valor per a l'empresa.

<https://www.strategyand.pwc.com/de/en/unique-solutions/sustainable-impact-made-real/empowered-chief-sustainability-officers.html>

IDIOMA:

BP 22 - Equip d'EcoVoluntaris

Preveure la presència de personal voluntari durant les nostres activitats setmanals o esdeveniments puntuals, poden ajudar-nos a aconseguir els objectius de l'entitat esportiva en matèria de reciclatge o conscienciació dels bons hàbits.

Aquest equip de voluntaris poden participar en moments puntuals de l'entitat esportiva com podrien ser esdeveniments durant els caps de setmana o durant tornejos.

L'equip de voluntaris poden encarregar-se d'executar la tasca d'informar a l'espectador o *fan* sobre els materials a reciclar o altres conceptes. La Universitat de Washington compta amb el seu propi equip de voluntaris universitaris pels partits de futbol i altres esports que es duen a terme a les seves instal·lacions.

 <https://www.terracycle.com/ca-ES/>

IDIOMA:

 <http://www.arc.cat/deix3/listDeix3Instalacio.action>

IDIOMA:

BP 23 - EcoMissatges

Es pot incloure en aquesta categoria els diferents missatges subliminars o els missatges dedicats a conscienciar la població o *fans* que segueixen la nostra entitat esportiva a les xarxes socials. Aquí podem incloure a cada document que l'entitat realitzi, un missatge al peu de pàgina recordant sobre la necessitat d'imprimir o si de cas, reciclar el paper un cop s'hagi utilitzat.

També es pot tenir un punt físic durant els moments de màxima afluència de públic a les nostres instal·lacions (entrenaments, partits o esdeveniments puntuals) per conscienciar l'usuari que visita les nostres instal·lacions. Durant la prèvia d'un partit o un torneig, es poden realitzar avisos a la graderia per fer saber de les mesures ambientals adoptades per l'entitat esportiva i així donar-les a conèixer entre el públic assistent.

BP 24 - Memòries anuals o d'esdeveniments

Els responsables de departament de sostenibilitat, poden recollir a través d'indicadors (o KPIs) segons el diferent nivell d'assoliment i proporcionar informació a posteriori de l'impacte ambiental de l'entitat esportiva ha tingut durant la temporada. Un cop realitzat aquesta memòria anual, se'n pot fer difusió per les XXSS i altres canals propis. Realitzar una pràctica com aquesta, és un exercici de transparència i compromís amb la sostenibilitat.

Fer una memòria anual, pot donar peu a participar en diferents clústers o fòrums sobre la sostenibilitat i l'esport on l'entitat esportiva pot emprendre el rol de pioner.

El Comitè Olímpic Espanyol i la Federació Espanyola de Municipis i Províncies tenen un canal de comunicació per compartir totes les seves noves polítiques ambientals aplicades a l'esport.

 https://assets.ctfassets.net/cz0vl36hcq0x/Z7mEmRpuZsHUevq2hxt3P/09efb57c4603cf9a5426252c9e597980/BU_Sustainability_Report2021_Final.pdf

IDIOMA:

 https://inside.fei.org/system/files/FEI_Sustainability_Handbook_for_Event_Organisers.pdf

IDIOMA:

Pantalla del mòbil amb apps de XXSS
Font: Unsplash **Autor:** Jeremy Bezanger

BP 25 - Interactuar amb personalitats

La comunicació entre el públic del nostre esport és molt més fàcil d'incidir si hi ha celebritats o persones conegudes de l'entorn que realitzin alguna campanya amb l'entitat esportiva per la difusió de valors o per generar interès per part dels sectors més joves.

Però, segons Kantar & GfK (citat a Iberdrola, s.d.) explica que les persones que més influeixen, no són les persones famoses, sinó l'entorn familiar o amics.

BP 26 - Promoció a les escoles de l'entorn

Les entitats esportives que practiquin amb aquesta política i generin contingut per ser promocionat a través dels seus canals de comunicació (i d'altres), poden dur a terme activitats d'impacte més local i vincular-se amb la localitat on es troba l'entitat esportiva.

Aquesta trobada entre els centres escolars i l'entitat esportiva pot servir també per "captar" aficionats o fins i tot voluntaris d'edat més juvenil.

Adicionalment, si els infants veuen i viuen activitats per un entorn més sostenible i respectuós amb el medi ambient, els crearà una consciència sobre el tema de cara al futur per quan els hi toqui prendre decisions a aquests estudiants, ho facin tenint en compte la sostenibilitat ambiental.

Alumnes escoltant el professor
Font: Unsplash **Autor:** Taylor Wilcox

Trobada d'un grup de comunicació d'una empresa **Font:**Unsplash **Autor:** Marvin Meyer

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 6

Comunicació

Descripció apartat:

En aquest àmbit, la principal preocupació és la difusió d'informació pels canals interns i extern en paper, com poden ser notes de premsa, punts de l'ordre del dia o tríptics que s'entreguen als participants o espectadors de l'esdeveniment o instal·lació esportiva per fer arribar la informació.

BP 27 - Ús de suports digitals

En la mateixa direcció que el punt de *paperfree office*, aquest apartat tracta de realitzar una reducció del paper d'un sol ús per paper que són reciclats o per suports digitals com ara ordinadors o tauletes tàctils.

Establir com requisit només utilitzar paper reciclat o respectuós amb el medi ambient. Per aconseguir-ho, l'entitat hauria de treballar amb impremtes que disposin d'un sistema de gestió ambiental o una certificació. Per saber quines empreses productores de paper són respectuoses amb el medi ambient, hi ha la certificació FSC a Espanya.

https://www.terra.org/data/guia_papel_fsc.pdf

IDIOMA:

BP - 28 Campanyes de publicitat

Cada cop que es decideixi fer una campanya de promoció d'un esdeveniment esportiu pels espectadors, es probable que s'hagi de realitzar una despesa en material físics.

Potser es contractaran empreses publicitàries per que realitzin aquesta tasca, doncs nosaltres com entitat esportiva, haurem de buscar aquelles empreses que comptin amb certificació mediambiental o que desenvolupin polítiques mediambientals correctes.

Com ara per exemple, utilitzar materials biodegradables per als cartells publicitaris en comptes de PVC.

http://www.arc.cat/ca/publicacions/pdf/ccr/cicle_xcr_2010/vic_140710/pon_10.pdf

IDIOMA:

BP 29 - Comprovar ordenances municipals

Potser a la nostra regió ja existeix un document o recomanacions que facin èmfasi en l'aspecte mediambiental i les activitats esportives. Serà imprescindible estar al corrent per dur a terme activitats esportives respectuoses amb el medi ambient.

https://icaen.gencat.cat/ca/plans_programes/transicio_energetica/

IDIOMA:

Un tramvia en moviment

Font: Unsplash Autor: Marek Rucinski

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 7

Política de transport

Descripció apartat:

Aquest àmbit és un dels principals emissors de CO₂ al planeta Terra. Concentra fins a un 25% del total de les emissions. A més el transport és el responsable d'uns dels contaminants més perjudicials per a la salut, com ara les partícules en suspensió (PM10 i PM5), els diòxids de nitrogen (NOx) i l'ozó troposfèric (O3).

BP 30 - Fomentar l'ús del transport públic

Si fomentem l'ús entre els nostres aficionats del transport públic i que utilitzin la bicicleta o vagin caminant fins a les instal·lacions esportives, podem reduir l'impacte mediambiental del nostre entorn.

És recomanable que les parades del transport públic estiguin a una distància màxima de 500 metres de la instal·lació. L'enllaç conté un informe sobre l'estil de viatge d'un fan del futbol anglès, on es pot observar que el transport públic hi té presència però, gràcies a accions que el club o entitat esportiva potencia.

L'enllaç conté un dossier d'exemples i estadístiques del perfil del seguidor de futbol anglès.

https://bettertransport.org.uk/sites/default/files/research-files/Door-to-Turnstile_CfBT_FINAL_web.pdf

IDIOMA:

BO 31 - Autocars de baixes emissions

Es pot començar pel transport del mateix club o primer equip, fent viatges amb empreses que proporcionin una flota de vehicles d'emissions reduïdes.

A l'enllaç hi ha una notícia del club anglès Forest Green Rovers que va fer un acord de col·laboració amb Renault i van tenir el primer *mini* autobús de Renault totalment elèctric pels seus desplaçaments.

<https://www.renault-trucks.co.uk/press-release/first-electric-minibus-for-forest-green-rovers-football-club>

IDIOMA:

Conjunt de bicicletes aparcades
Font: Unsplash Autor: k8-m

BP 32 - Habilitar un espai d'aparcament

Si s'habiliten espais d'aparcament als voltants de la instal·lació esportiva, sigui per cotxes elèctrics o de baixes emissions, per bicicletes o per patinets elèctrics fomentarem que l'aficionat que s'adeqüi i faci el trajecte amb bicicleta o caminant.

En aquest enllaç es poden consultar recomanacions a l'hora de dissenyar un aparcament.

<https://www.nzta.govt.nz/assets/resources/cycle-parking-planning-and-design/cycle-parking-planning-and-design.pdf>

IDIOMA:

BP 33 - Negociar clàusules relatives al transport

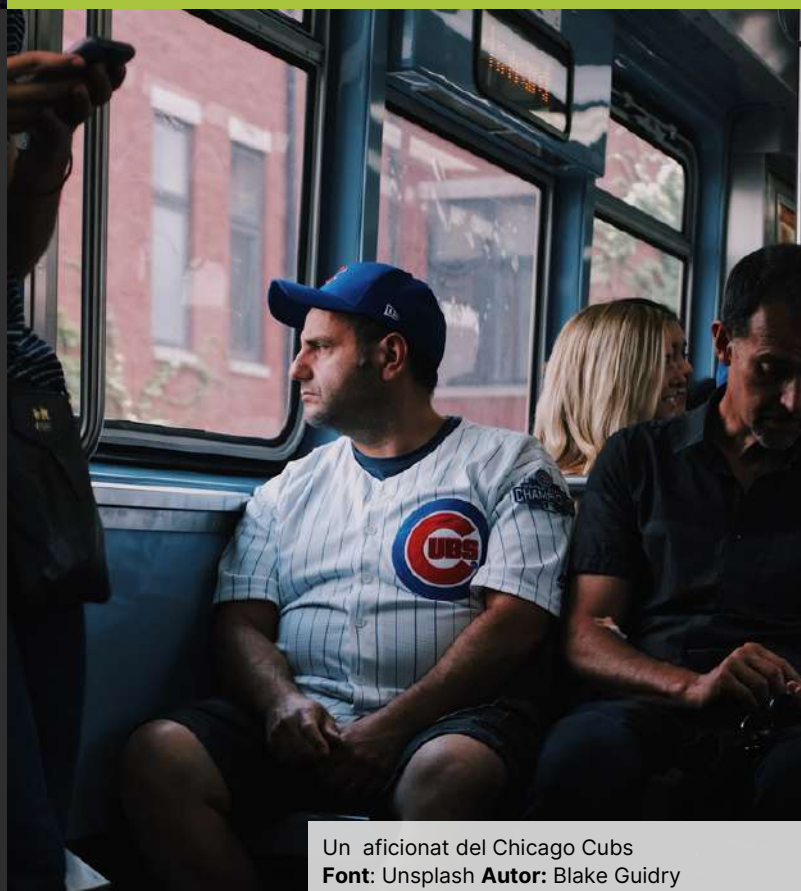
L'entitat esportiva pot provocar que no només sigui ells mateixos/es els interessats en realitzar polítiques mediambientalment sostenibles, sinó que pot involucrar altres agents a l'equació.

En la pàgina 6 del document que es troba a l'enllaç, s'explica el propòsit de l'elaboració d'un pla de transports per a l'esdeveniment de la Commonwealth Games 2022. Provoca que tots els *stakeholders* es relacionin i facin propostes per tenir solucions a l'alçada i acord a tots els interessos.

<https://www.tfwm.org.uk/media/30vhr1zh/games-transport-plan-january-2022.pdf>

IDIOMA:

Un aficionat del Chicago Cubs
Font: Unsplash Autor: Blake Guidry

L'aigua vista des de dins d'una piscina
Font: Unsplash Autor: Jong Marshes

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 8

Gestió de l'aigua

Descripció apartat:

Quins aspectes relacionem quan pensem amb l'aigua? Les següents tres categories d'aquest àmbit poden ajudar a generar un canvi a la instal·lació i poder incrementar la seva autosuficiència.

BP 34 - Minimitzar el consum d'aigua

Minimitzar aquest consum passa per realitzar accions semblants a les de la llum, canviant aixetes de les instal·lacions per aquelles aixetes que detectin la mà a l'hora de fregar les mans.

Els beneficis d'aquest canvi en la instal·lació esportiva i la seva entitat, és el baix cost que té a llarg termini (redueixen el consum i poden utilitzar menys aigua per fer el mateix) i independència de subministrament.

<https://nsuwater.com/sectors/sports-facilities/>

IDIOMA:

BP 35 - Crear un servei d'emmagatzematge

En instal·lacions esportives com els camps de futbol, hoquei gespa, rugbi o altres esports que utilitzin camps, es necessita l'aigua per regar la superfície de joc. És necessari tenir un espai on emmagatzemar els diferents recursos usats. A l'enllaç es pot trobar informació més detallada, sobre quines són les millors solucions per fer front a la reducció de despesa de l'aigua.

És interessant el concepte de "Blue Sport Parks" per referir-se a les instal·lacions esportives amb un pla d'acció amb relació a l'aigua.

https://www.spacmeters.com/assets/117/20140303_-_Water_Conservation_Best_Management_Practices_for_Sports_Facilities_-_STMA_Mar_2014.pdf

IDIOMA:

BP 36 - Millorar la qualitat de l'aigua

L'Estat espanyol té un sistema de gestió de l'aigua que garanteix el subministrament i la qualitat de l'aigua. Es pot consultar a l'enllaç. El sistema es preveu aplicar programes de seguiment de l'estat i la qualitat de l'aigua.

El segon enllaç podreu trobar un seminari web entre INDESCAT i Catalan Water Partnership on buscava donar a conèixer les gestions sostenibles en les piscines d'ús lúdic-esportives.

<https://www.miteco.gob.es/ca/agua/temas/estado-y-calidad-de-las-aguas/>

IDIOMA:

<http://www.cwp.cat/en/webinar-gestio-sostenible-de-l'aigua-en-instal·lacions-aquatiques-ludic-esportives/>

IDIOMA:

Camp de futbol en una localitat pesquera de Noruega **Font:** Unsplash **Autor:** Error 420

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 9

Protecció dels entorns naturals

Descripció apartat:

Aquest àmbit pot afectar en diferent grau a les entitats esportives, ja que hi ha entitats que celebren esdeveniments esportius en espais naturals. És un factor a tenir en compte, per part dels organitzadors, participants i públic.

BP 37 - Prevenció

S'ha de tenir especial cura dels espais naturals quan la pràctica esportiva es realitza en format d'esdeveniment en un espai similar. Tot aquell material que s'utilitza per a l'organització d'un esdeveniment no pot acabar llençat a la natura. És altament recomanable d'avisar als participants, públic i assistents en general de no llençar els plàstics ni deixalles durant la celebració de l'esdeveniment o el trajecte (en cas de curses de muntanya).

El Reglament de Curses per la Muntanya, creat per la Federació Balear de Muntanyisme, ja recull en el punt 8.9 la prohibició de llençar residus fora dels punts d'avituellament. Són mesures que poden ajudar en la protecció.

<https://fbmweb.com/wp-content/uploads/2021/02/REGLAMENT-CURSES-PER-MUNTANYA-2020.pdf>

IDIOMA:

BP 38 - Autorització per fer activitat esportiva

Gestionar amb l'administració de tràfic competent, qualsevol permís de tall de via pública si és necessari. Autorització de la Generalitat de Catalunya, dels Ajuntaments corresponents. I fins i tot, l'autorització dels propietaris privats si fos cas que l'activitat es duu a terme en la propietat privada.

BP 39 - Contractar una assegurança de Resp. Civil per part de l'organitzador

Aquesta assegurança serviria per les activitats de preparació de l'activitat esportiva, pels participants, pels organitzadors i altres agents involucrats.

BP 40 - Assegurança especial per desperfectes

Aquesta assegurança hauríem de investigar si ens pot cobrir en cas de deteriorament dels terrenys utilitzats o de la zona en cas de pluja.

BP 41 - Construcció d'Instal·lacions Esportives

Moltes activitats de l'entitat esportiva es portaran a terme en unes instal·lacions. La construcció d'una instal·lació en un entorn natural comportarà implicacions ambientals específiques que no poden ser fomentades d'altra forma que amb estudis tècnics d'impacte ambiental. Els estudis són la garantia que les mateixes instal·lacions s'adaptin i són respectuoses amb el medi natural.

Seguidament, exposem les conseqüències més directes d'aquest impacte: pèrdua del sòl fèrtil, la compactació del sòl, la destrucció de la vegetació i hàbitats, l'alteració o desviació de rierols.

BP 42 - Instal·lacions Complementàries

S'entén com a instal·lacions complementàries aquelles on no s'hi realitza pràctica esportiva però, permet l'accés a aquesta. Per tant els aparcaments, vies d'accés i altres també són espais que hem d'aplicar la visió respectuosa amb l'entorn. S'ha de buscar la major polivalència de les instal·lacions, un exemple d'aquests usos són les pistes forestals.

Les àrees dels espectadors també són zones importants, i han d'estar perfectament senyalitzades per tal d'indicar que no s'ha de sobrepassar zones naturals o fràgils. La informació sobre els entorns ha d'estar perfectament senyalitzada, i addicionalment s'ha de demanar la màxima col·laboració dels participants en l'esdeveniment.

<https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2020-007-En.pdf>

IDIOMA:

Una persona jove escalant a un boulder Porsche
Font: Unsplash **Autor:** Bastien Plu

Altaveus d'una instal·lació esportiva
Font: Unsplash Autor: Miguel A. Amutio

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 10

Gestió del soroll

Descripció apartat:

Per millorar l'acústica de la nostra instal·lació o esdeveniment esportiu podem seguir els següents passos i també aconseguir reduir al màxim el nivell de contaminació acústica de l'entorn de la instal·lació.

BP 43 - Detectar freqüències d'àudio

Per tal d'aconseguir un confort acústic cal que el projecte inicial contempli la geometria de l'espai, condicionar l'interior amb absorbent acústic, aïllar els tancaments, silenciar les fonts de soroll i instal·lar un sistema de sonorització adequat. Els aparells de sonorització han de tenir presa de terra independentment per evitar interferències en l'emissió del so.

Consultar persones externes a l'entitat esportiva també ens pot ajudar a detectar problemes acústics per entendre quins són els punts a millorar.

https://esport.gencat.cat/web/.content/home/arees_dactuacio/equipaments_esportius/informacio-tecnica/full_tecnic/fullte36.pdf

IDIOMA:

BP 44 - Reducció del soroll

Instal·lacions esportives que estan a l'aire lliure, suposen una gran molèstia pels veïns del voltant, és per això que en la sostenibilitat ambiental també inclou saber gestionar aquest soroll que genera la nostra instal·lació esportiva.

Hi ha empreses especialitzades en reducció i fins i tot reduir el soroll a 0. Animative Group ha executat nombrosos projectes tant de reducció del soroll en exteriors com interiors, i també per altres sectors amb presència internacional. Consulteu l'enllaç 1.

Una altra, que gestiona el soroll és L-Acoustics. S'ha especialitzat a gestionar el soroll en estadis i pavellons esportius de diferents esports, ha treballat en la transformació acústica d'estadis com el Rewirpowerstadion (Alemanya). Veieu enllaç 2.

Enllaç 1

<https://www.animative.eu/wp-content/uploads/2021/06/Animative-ENG-2021.pdf>

IDIOMA:

Enllaç 2

https://www.l-acoustics.com/wp-content/uploads/2021/04/sportsfacilities_bro_en_2017-compressed_1.pdf

IDIOMA:

Gent donant suport al seu equip esportiu.
Font: Unsplash **Autor:** Nicholas Green

Molins de vent localitzats a Indiana, EUA

Font: Unsplash Autor: Jennifer Griffin

ÀMBIT D'ACTUACIÓ 11

Compensació de l'impacte

Descripció apartat:

Si hem arribat a l'últim àmbit i encara estàs buscant més formes de reduir les emissions de CO₂ de l'activitat esportiva, podem tenir un últim recurs que serveix per compensar aquelles emissions que no podem reduir de forma immediata.

BP 45 - Calcular les emissions que no es poden reduir

Un cop hem arribat al final, hem de tenir en compte que no tot es podrà reduir a curt termini, és per això que s'ha de saber de quina quantitat de CO₂ estem parlant, i per calcular aquesta xifra, podem utilitzar una "guia per al càlcul d'emissions de GEH" de la Generalitat.

https://canviclimatic.gencat.cat/ca/actua/guia_de_calcul_demissions_de_co2/

IDIOMA:

https://canviclimatic.gencat.cat/web/.content/04_ACTUA/Com_calcular_emissions_GEH/guia_de_calcul_demissions_de_co2/220427_GUIA-CALCUL-EMISSIONS-GEH_v_2022.pdf

IDIOMA:

BP 46 - Invertir en projectes

Com que no podem reduir certes activitats, el que sí que podem fer, és invertir el cost del mateix valor que signifiqui les nostres emissions CO₂ restants (econòmic de les emissions que generem restants), en un projecte o empresa encarregada en la lluita contra el canvi climàtic, sigui duent a terme activitats de reforestació o recuperació marina al nostre entorn proper, com invertir en països en vies de desenvolupament. Aquest concepte se'l coneix com a compensació de la petjada de carboni o la petjada hídrica.

Als enllaços es podrà trobar dos exemples d'empreses que s'encarreguen d'aquesta pràctica. És molt recomanable consultar les seves webs.

Enllaç 1

 <https://clean-co2.com/compensacio-de-carboni/>

IDIOMA:

Enllaç 2

 <https://www.onepercentfortheplanet.org>

IDIOMA:

Una planta que té monedes al test
Font: Unsplash Autor: Micheile Dot

Categorització dels àmbits segons el nivell de complexitat:

Stakeholders

En aquest punt podreu trobar totes aquelles empreses, consultories o clubs esportius que estan relacionats amb les polítiques mediambientals i les apliquen en les seves activitats esportives. Per si es vol donar un cop d'ull a les seves webs Potser, poden ajudar-vos a fer el pas!

EMPRESSES / CONSULTORIES

CATALUNYA	ESPANYA	ARREU DEL MÓN
		
		
		
		

CLUBS/ENTITATS ESPORTIVES

CATALUNYA	ESPANYA	ARREU DEL MÓN	
			
			

CLICA A LES IMATGES PER ACCEDIR A LES SEVA PÀGINA WEB!

Recursos extres

Documents d'informació annexes

A continuació hi ha una sèrie de documents on es pot trobar exemples d'altres entitats esportives o instal·lacions esportives que han realitzat i aplicat alguna política mediambiental en el seu entorn.

 Recycling Plan
 United States Environmental Protection Agency

 ISO 14001:2015
 International Organization for Standardization

 Games Transport Plan
 Commonwealth Games 2022

 Pla Estratègic Energies Renovables
 Diputació de Girona

 Torino 2006
 Candidatura Olímpica d'Esports d'Hivern

 Manual for Sustainable Events
 Int. Ice Hockey Federation

 Guía para la Acción Empresarial ODS
 SDG Compass

 40 Accions Diputació de Barcelona
 Article periodístic de LaVanguardia

Libres amb *post-its*
Font: Unsplash **Autor:** Bernd Klutsch

Referències

Boztas, S. (2020, 23 septiembre). Dutch take cycling to a new level, with world's biggest multistorey bike park. The Guardian. Recuperat 14 d'abril del 2022, de <https://www.theguardian.com/cities/2019/aug/19/dutch-take-cycling-to-a-new-level-with-worlds-biggest-bike-park>

Brundtland Commission (1987) Oxford University. Extret de <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

Campaign for Better Transport. (2013, mayo). Door to turnstile. https://bettertransport.org.uk/sites/default/files/research-files/Door_to_Turnstile_CfBT_FINAL_web.pdf

Carbon Footprint. (s. f.). carbonfootprint.com - Household Energy Consumption. Carbon Footprint Ltd and RADsite Ltd. <https://www.carbonfootprint.com/energyconsumption.html>

Cheryl Mallen; Chris Chard (2012). "What could be" in Canadian sport facility environmental sustainability. , 15(2), 0–243.doi:10.1016/j.smr.2011.10.001

Contenidos Digitales Endesa. (2022, 22 marzo). Què signifiquen les etiquetes dels electrodomèstics? Endesa. Recuperat 18 d'abril del 2022, de <https://www.endesa.com/ca/blogs/blog-d-endesa/electrodomestics/que-signifiquen-les-etiquetes-dels-electrodomestics>

Contenidos Digitales Endesa. (2022b, marzo 22). Un ordinador portàtil consumeix la meitat que un de sobretaula? Endesa. Recuperat 18 d'abril de 2022, de <https://www.endesa.com/ca/blogs/blog-d-endesa/consells-d-estalvi/consumo-ordenador-portatil-sobremesa1>

Goodland, R (1995). The Concept of Environmental Sustainability. Annual Review of Ecology and Systematics, 26(1), 1–24.doi:10.1146/annurev.es.26.110195.000245

Referències

Iberdrola. (2020). ¿Qué personas influyen más en tu comportamiento respecto al medio ambiente?

https://www.iberdrola.com/documents/20125/1226772/Infografia_Personas_Influyentes_Comportamiento_Medio_Ambiente.pdf/5074edaa-4b9c-a23f-3efb-8b346d7c9329?t=1639135256173

Michele Acciaro, Thierry Vanellander, Christa Sys, Claudio Ferrari, Athena Roumboutsos, Genevieve Giuliano, Jasmine Siu Lee Lam & Seraphim Kapros (2014) Environmental sustainability in seaports: a framework for successful innovation, *Maritime Policy & Management*, 41:5, 480-500, DOI: 10.1080/03088839.2014.932926

Office of Environment & Heritage. (2019). Energy efficient lighting. <https://www.environment.nsw.gov.au/resources/business/160349-lighting-factsheet.pdf>

Office of Water. (2012, octubre). WaterSense at Work: Best Management Practices for Commercial and Institutional Facilities. U.S. Environmental Protection Agency. https://www.epa.gov/sites/default/files/2017-02/documents/watersense-at-work_final_508c3.pdf

Portland Oregon Goverment. (2017). Hand Dryers vs. Paper Towels (The run down). <https://www.co.washington.or.us/HHS/SWR/RecycleatWork/upload/Hand-Dryers-vs-Paper-Towels.pdf>

Projecte EFISport: Eficiència Energètica en Instal·lacions Esportives. Manual de millors pràctiques. Generalitat de Catalunya. Institut Català d'Energia i INDESCAT, Catalan Sports Cluster. 2012. Consultat maig 2022 https://timtul-media.s3.amazonaws.com/media/indescat/EFISport%3A%20Eficiencia%20energetica%20en%20instal·lacions%20esportives_20171031105300.pdf

Referències

Robert Gordon University Aberdeen. (s. f.). Cycling | Transport and Parking | RGU. Recuperat 14 d'abril del 2022, de <https://www.rgu.ac.uk/transport-and-parking/cycling>

Ross, W. J., & Mercado, H. U. (2020). Barriers to Managing Environmental Sustainability in Public Assembly Venues. *Sustainability*, 12(24), 10477. <https://doi.org/10.3390/su122410477>

Sportanddev.org. (2020). Developing local markets through sport | sportanddev.org. Sport and Development. <https://www.sportanddev.org/en/learn-more/economic-development/developing-local-markets-through-sport-0>

Sustainable Business Toolkit. (2022, 26 febrero). 25 Go Green Ideas For the Office That Every Company Should Use. Recuperado 9 de abril de 2022, de <https://www.sustainablebusinesstoolkit.com/going-green-tips-for-the-office/>

United States Environmental Protection Agency. (2021, 2 noviembre). Why Should You Care About Preventing Waste? Small Business Guide. US EPA. Recuperado 12 de abril de 2022, de <https://www.epa.gov/p2/why-should-you-care-about-preventing-waste-small-business-guide>

University of Saskatchewan. (2012). Smart Purchases Big Impact. <https://sustainability.usask.ca/documents/commodity-protocols/Sports%20Equipment.pdf>

A cyclist wearing a blue helmet and a yellow and black jersey is riding a road bike on a dark asphalt road that curves to the right. The road is bordered by a low stone wall and green grass. In the background, a massive, layered rock formation covered in green moss and small plants rises steeply. The sky is bright and clear.

Martí Bailac

Barcelona, maig 2022